

TIDNINGEN

DJURSKYDDET

MEDLEMSTIDNING FÖR DJURSKYDDET SVERIGE • NUMMER 1/2018 • ÅRGÅNG 127

8 RÅD
Svansspecial

KATTEN KÄNGAN KOM HEM – EFTER 2 ÅR

- tack vare ID-märkningen

SID 26

+

DJURS LIV RISKERAS

Kritik lyfts mot
kontroller via brev

SID 32

TEMA HÄSTAR SOM TÄVLAR

Djurskydd för travhästar

Hästens hälsa är viktigast, enligt Svensk Travsport. Ändå kunde en häst få startförbud i åtta av nio lopp, utan att någon veterinärundersökning krävdes. Vi granskar travsportens startförbud. SIDAN 8

Swedbank

Swedbank Humanfond

– för dig som vill spara med både hjärna och hjärta.

Fonden placerar sitt kapital i svenska bolag som tar stort ansvar för mänskliga rättigheter, goda arbetsvillkor, affärsetik och miljön. Humanfondens samarbetsorganisationer arbetar världen över med bland annat bistånd, hjälpverksamhet, mänskliga rättigheter, miljö, natur och forskning. Fonden är även Svanenmärkt.

 Läs mer på swedbank.se/humanfond

storisk avkastning är ingen garanti för framtida avkastning. De pengar som placeras i fonden kan både öka och minska i värde och det är inte säkert att du får tillbaka hela det insatta pitalet. Fondens värde kan variera kraftigt på grund av fondens sammansättning och de förvaltningsmetoder som används. Faktablad, informationsbroschyrer och fondbestämmelser för vedbank Humanfond finns att hämta hos din återförsäljare eller på swedbank.se/humanfond

INNEHÅLL / 1.2018

TEMA HÄSTAR SOM TÄVLAR

8 Fler än 2 000 startförbud utfärdades på grund av otillräcklig prestation eller orent trav efter genomfört lopp på landets travbanor under år 2015. En häst fick startförbud i alla utom ett av sina lopp, utan att någon veterinärundersökning krävdes innan ny start. Nu ska systemet ses över.

TIDNINGEN DJURSKYDDET

REDAKTÖR & ANSVARIG UTGIVARE
Katarina Hörlin

LAYOUT
Nevada Media

KORREKTURLÄSNING
Majk Michaelsdotter

BILDBEHANDLING
Nevada Media

ANNONSANSVARIG
D. A Media
Agneta Kempe Erneberg
agneta@da-media.se

OMSLAGSFOTO
iStockphoto

ISSN
1651-4505

TRYCK
Sörmlands Printing Solutions AB

MATERIAL
Redaktionen ansvarar inte för insänt, icke-beställt material

NÄSTA MANUSSTOPP
20 mars

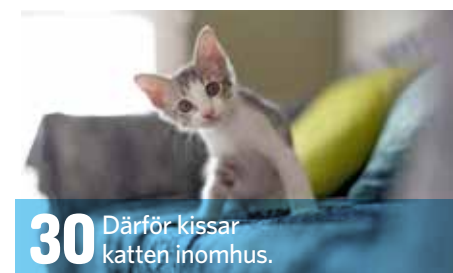
KONTAKT
redaktionen@djurskyddet.se

6 Förslaget till en ny djurskyddslag är lagt.

27 Så gick det för katten i väskan.

30 Därför kissar katten inomhus.

34 **Vi tipsar.** Böckerna, filmerna och radio-programmen om djur.

36 **Djurkryssset.** Lös kors-ordet för chansen att vinna fina priser.

38 **Gästen:** Professor Per Jensen om hundars förmåga att tolka människors känslor.

+ **24** – Hälsa på hos Djurskyddet Eksjö **27** – Dags för årsmöte **29** – Frågor & Svar. Våra experter svarar på frågor om djurens hälsa och beteende. **44** – Medlems-information & kontaktuppgifter till föreningarna

Foto: Magnus Olsson

Katarina Hörlin
Redaktör, tillsammans med Griffin, pudel.
redaktionen@djurskyddet.se

LEDARE

Travhästar i fokus

Hundar och människor hör ihop. Ur vargflockarna steg för tiotusentals år sedan några vargar mot människorna och sällade sig till oss. För varje kull blev de allt mer domesticerade och förstod människorna allt bättre. Om detta berättade professor Per Jensen på Brukshundklubbens 100-årssymposium strax efter nyår. Han är denna tidnings gästkrönikör och skriver om de senaste vetenskapliga studierna om hur hundar avläser människors känslor.

Hunden förstår människan. Därför kan sorgen också bli nästan bortom det uthärdliga när ens hund dör. Vi tipsar om ett fint radiosamtal som tar upp detta. Läs mer på sidan 35.

I förra numret granskade vi vilka konsekvenser de nya rutinerna för djurskyddskontrollerna fått. I detta följer vi upp granskningen genom att skriva om den kritik som rests från flera håll mot att fysiska kontroller ersatts med brev.

Travsporten omsätter miljarder. Svensk Travsport anser att hästens välbefinnande alltid ska komma i första hand. Det står i deras policy. Trots det genomför tusentals hästar varje år lopp där de presterar så otillräckligt eller travar så orent att de får startförbud ett antal dagar innan de tillåts starta igen. Systemet fångar upp de hästar som behöver ses över innan nästa start, enligt Svensk Travsport. Samtidigt visar vår granskning att minst en häst fått startförbud i 8 av sina 9 årsstarter, utan att någon veterinärundersökning krävdes.

Systemet måste förbättras, säger en av de måldomare vi talat med. Ni möter honom på temasideorna. ✕

TYCK TILL!

Mejla dina tankar och åsikter till redaktionen@djurskyddet.se. Läs fler artiklar på tidningen.djurskyddet.se

Foto: iStockphoto

Sluta inte kämpa

Jag fylls av sorg av bilderna på djur som trängs i överfyllda transportutrymmen. De är törstiga, plågade och deras ögon rädda. Hur kan vi människor låta detta pågå? Det sker överallt i världen, djur plågas inuti transporterna, på slakterierna, i hemmen. I varje stund pinas djur på vår jord. Hur ska det någonsin upphöra? Om vi alla bestämde oss,

alla företag, alla som arbetar med djur, ja, var och en av oss människor för att vartenda djur ska behandlas bra och vi var beredda att inte längre bidra till att djur far illa, att så snart vi såg ett djur fara illa så hjälpte vi det, hade pinan kunnat vara slut i morgon. Vi får aldrig sluta kämpa.

"Hopplöshet förändrar inget"

Heja Norge! Ett beslut i rätt riktning

Från Djurskyddet Sveriges Facebooksida: Om att Norge nu avvecklar sin pälsdjurs-hållning så att alla mink- och rävfarmar är utfasade år 2025: "Beslut i helt rätt riktning, hoppas mycket snart att Sverige går samma väg som Norge. Är ju klart att det måste fasas ut. Gäller att uppfödarna får tid att lägga om sin verksamhet, gärna med statliga bidrag så går avvecklingen så mycket snabbare." och "Bortsett från valfångst och säljakt och hård jakt på rovdjur: heja Norge."

Om regeringens förslag till ny djurskyddslag där förbud att överge djur införs samtidigt som krav på ID-märkning av katt ska utredas vidare: "Och när en katt hittas övergiven vem ska då straffas om den inte är märkt och registrerad? Och att Länsstyrelsen ska 'kliva in' när ingen ägare hittas fattar alla och envar vad det innebär eller hur? Lagen kanske blir bättre framöver men inte blir den bra förrän det blir lag på kastring och id-märkning samt registrering också."

MEST LÄST PÅ TIDNINGEN.DJURSKYDDET.SE

Mest läst i januari 2018

1. Länsstyrelsen tar över ansvaret för omhändertagna djur
2. Så lagar du din egen hundmat
3. Fråga Experten: Min hund har blod i bajset! Hur farligt är det om hunden äter choklad? När ska hunden avmaskas?
4. Regeringen presenterar förslag till ny djurskyddslag
5. Oro för nedprioriterat djurskydd framfört till ministern.

DEBATT

Aktuell djurskyddsdebatt mellan Djurskyddet Sverige och LRF om smågrisar

- En debatt har blossat upp mellan Djurskyddet Sverige och Palle Borgström på LRF angående Jordbruksverkets nya regler, som trädde i kraft den 1 december i fjol.
- Nu tillåts det – om vissa villkor uppfylls – att smågrisar skiljs från suggan och tvingas bli avvänjda redan vid tre veckor. Tidigare var minimiåldern fyra veckor.

En enig forskarkår med djurskyddsexpertis har ifrågasatt Jordbruksverkets nya regler, vilket Djurskyddet Sveriges generalsekreterare Åsa Hagelstedt tillsammans med flera andra djurskyddsorganisationer och forskare som exempelvis Bo Algers belyst i flera sammanhang.

Detta har fått LRF:s ordförande Palle Borgström att reagera och i en debattartikel i tidningen LandLantbruk den 18 december 2017 skriver han att "både konsument- och djurrättsföreningar ifrågasätter Jordbruksverkets regler för avvänjning av smågrisar. Det gör de utan att lyssna på expertisen på området."

Djurskyddet Sveriges Åsa Hagelstedt svarar i sin replik några veckor senare att det "stämmer att vi tillsammans med andra djur- och konsumentorganisationer är mycket kritiska mot Jordbruksverkets nya regler om avvänjning. Men att vi inte lyssnat på expertisen på området kunde inte vara mer fel."

Borgström skriver: "Debattörerna skjuter in sig på förändringen om minimitiden för avvänjningsålder för smågrisar, trots att regeländringen grundas på studier som utvärderats av Statens Veterinärmedicinska Anstalt och Sveriges Lantbruksuniversitet.

Jordbruksverkets nya regler får kritik av en enig forskarkår med djurskyddsexpertis.

Utvärderingen visar att djurskyddet inte försämrats av de nya reglerna."

Hagelstedt bemöter: "Utvärderingen som föreskriftsförändringen vilar på är en mycket begränsad pilotstudie, utan systematiska beteendestudier och har inte kunnat publiceras i någon vetenskaplig tidskrift. Trots denna begränsade omfattning visar studien att dödligheten hos suggorna vid den tidigare avvänjningsåldern ökade med 50 procent.

Det stämmer att studien har utvärderats av två forskare vid SLU och SVA. Dessa konstaterade bland annat att 'således finns det ingen påvisbar positiv effekt av kortad ditid på suggornas hull och välfärd, som kan uppväga den ökade risk för smågrisen som det finns med en kortare

ditid'. Utöver det har utredarna uttalat sig negativt om både föreskriftsförslaget och näringens tolkning av utredningen i olika debattartiklar. Att tidigare avvänjning i flertalet vetenskapliga artiklar förkastats har helt ignorerats."

Borgström skriver: "Att inte ha förtroende för Sveriges lantbrukare, djurhälsoveterinärer och den vetenskapliga expertisen är respektlöst."

Åsa Hagelstedt svarar:

"Här är vi helt eniga! Där-

för är vi förvånade över att föreskriftsförslaget tillåts gå igenom trots att 70 procent av alla remissinstanser tydligt avslag förslaget om tidigare avvänjning. Trots att tio av Sveriges tyngsta djurskyddsforskare tydligt sagt ifrån och varnat för vad förslaget kan komma att innebära.

Sällan har ett förslag ifrågasatts av en så enig forskarkår. Som djurskyddsorganisation baserar vi våra ställningstaganden, inte bara på våra egna experter utan vi lyssnar även noga på vad forskningen säger. Tyvärr har Jordbruksverket valt att bortse från den expertisen." ✕

Referatet bygger på debattartikeln "Försämrats djurskyddet finns ingen anledning att välja svenskt" i LandLantbruk den 10 januari 2018.

Populäraste hunden är labrador retriever

■ **Populärast av alla** hundraser i fjol var labrador retriever med 2 654 (+5,3 %) ny-registreringar, följd av tysk schäferhund, golden retriever och jämthunden. Allt mer populär blir bichon havanais, som kom på sjunde plats.

Vanligaste namnen är Molly, som 7 699 hundar döpts till, Bella (5 686), Charlie (4 301) och Ludde (4 215). Totalt var 895 207 hundar registrerade i Jordbruksverkets register 2017 och 656 333 ägare. ✕

Tredje plats!

Fredrick Federley EU-rapportör

■ **Fredrick Federley (C)** har utnämnts till rapportör för djurhälsoarbetet i EU.

– För att motverka överanvändningen av antibiotika är djurskydd en nyckelfråga. Friska djur behöver inte antibiotika. EU måste ta i med hårdhandskarna mot de som struntar i lagarna, säger Federley. ✕

Förslag lagt till ny djurskyddslag

■ **I januari la regeringen** sitt förslag till ny djurskyddslag. Mottagandet blev blandat om än mest försiktigt positivt från stora delar av djurskyddssverige. Bra att elefanter och sjölejon förbjuds på cirkus och att förbud att överge djur skrivs in i lagen. Men regeringen får kritik för att obligatorisk ID-märkning av katt ska utredas.

– Det behövs inga fler utredningar medan katter förlorar sina hem, säger Åsa Hagelstedt, på Djurskyddet Sverige.

Även pälsdjurens möjlighet till att utöva naturligt beteende ska utredas. Förslaget är nu hos lagrådet för granskning.

Läs mer på sidan 42 om förslaget. ✕

Länsstyrelsen tar över

■ **I juni tar landets** länsstyrelser över omhändertagande, förvaring och försäljning av djur som farit illa.

Tidigare höll polisen i detta och tanken bakom nyordningen är att polisens uppgifter ska renodlas så att mer tid frigörs till annat arbete.

– För djurens del kommer detta med största sannolikhet innebära en förbättring. Tiden från det att länsstyrelsen beslutat att omhändertaga djuret till dess att det sker kan nu gå fortare eftersom färre instanser är inblandade i processen, säger Stina Näsström, djurskyddsinspektör och ledamot i Djurskyddet Sveriges styrelse.

I dag kan det hända att polisen inte har möjlighet att verkställa länsstyrelsens beslut omedelbart.

– De har andra viktiga arbetsuppgifter som prioriteras högre. Men för det omhändertagna djuret är det ju angeläget att få hjälp så snabbt som möjligt, säger Stina Näsström.

Till SVT har Hillevi Upmanis, nationell projektledare vid länsstyrelsen, sagt att länsstyrelsen nu måste bygga en organisation för att kunna utföra de nya uppgifterna: Både att utföra omhändertaganden och upphandla verksamheter som kan ta hand om djuren. ✕

Foto: Wikipedia

Forskare kritiska mot ändring i jaktförordningen

■ **Docent Helena Röcklinsberg**, SLU, riktar tillsammans med flera forskare skarp kritik mot att regeringen från i år tillåter skydds jakt på årskalvar av dov- och kronhjort.

”Vi förstår att vilda djur kan orsaka olika skador. Men problem med lönsamhet hos spannmålsodlare och skogsägare ska inte lösas med oetiska regler kring skydds jakt”, skriver forskarna i en debattartikel i Svenska Dagbladet, SvD, och fortsätter: ”Att skjuta en nyfödd diande kalv kommer inte att minska några skador på gröda, och heller inte ge något jaktutbyte i form av kött. Däremot kommer det

att orsaka hinden psykiskt lidande och smärta, eftersom kalven försvinner och mjölkproduktionen är i full gång. Ta tillbaka ändringen av skydds jakt i bilaga 4 i jaktförordningen för att istället utveckla det resursbaserade nyttjandet som ett incitament för lokala punktsatser (att länsstyrelsen som beslutande myndighet ger tillstånd till skydds jakt) där viltets påverkan upplevs högt.

Att etiskt försvara jakt på nyfödda eller en månad gamla kalvar eller i grupper med högräddiga hindar är orimligt. Gör om, gör rätt!”, kräver forskarna i SvD. ✕

Norge avvecklar pälsdjursuppfödning

■ **Norge kommer att** fasa ut sin pälsdjursfarming. Före år 2025 ska den ha upphört.

De tre regeringspartierna Venstre, Høyre och Fremskrittspartiet meddelade det i sin regeringsdeklaration.

”Regeringen kommer att genomföra en kontrollerad avveckling av pälsindustrin. Syftet är att stödja ett lagförslag till parla-

mentet om förbud mot pälsdjursuppfödning med en utfasningsperiod för befintliga uppfödare fram till 2024/2025”, står det i deklarationen.

En utredning ska göras om hur pälsdjursuppfödarna ska kompenseras. I Norge föds både rävar och minkar upp för att bli päls och det finns runt 300 anläggningar. ✕

I Sverige är det ännu tillåtet att föda upp mink för pälsens skull.

Från vänster: Gunnela Ståhle, Camilla Björkbom, Åsa Hagelstedt, Sven Erik Bucht, Bo Algers och Linda Björklund.

Foto: Katarina Hörlin

Oro för nedprioriterat djurskydd framfört till ministern

■ **De hårt kritiserade** föreskrifterna för lantbrukets djur infördes i fjol, trots protester från svensk djurskyddsexpertis. Mest kritik fick beslutet att i vissa fall tvinga smågrisar att sluta dia redan efter tre veckor.

I januari mötte fyra djurskydds- och konsumentorganisationer landsbygdsminister Sven Erik Bucht för att uttrycka sin oro.

– Djurskyddsfrågorna har prioriterats ned av Jordbruksverket, vi är mycket oroad

över utvecklingen och bristen på dialog. De har nära kontakt med näringen, och när det resulterar i att de fattar beslut som går emot djurskyddet blir vi bekymrade, sa Djurskyddet Sveriges generalsekreterare Åsa Hagelstedt.

Under mötet lämnades 140 000 namnunderskrifter för bättre djurskydd till grisar till ministern, som tog emot underskrifterna och sa att han också tog med sig budskapet. ✕

Foto: Göran Rehn

HALLÅ DÄR...

Therese Rehn, forskare vid SLU, institutionen för husdjurens miljö och hälsa, som tillsammans med Matilda Eriksson och Linda Keeling undersökt om katter saknar sin ägare när de är borta. Gör de det?

– Kanske, då katternas behov av kontakt med ägarna är större efter en längre separation, eventuellt för att återställa den sociala relationen. Trots att många upplever katter som självständiga och inte särskilt beroende av människor, tyder resultaten på att vårt sociala umgänge betyder mer för katterna än vi tidigare trott.

Hur gjorde ni studien?

– Vi studerade katt och ägare innan, under och efter separationsperioden. Vi satte upp tre kameror, en vid dörren och de andra två på ställen där ägaren trodde att katten befann sig när den var lämnad ensam hemma.

När ägaren kom hem spann katterna som varit ensamma i fyra timmar mer än de som varit ensamma i en halvtimme. Gjorde katterna något mer som visade att de ville vara med sin ägare?

– Nej, de sökte inte mer fysisk kontakt efter den längre separationstiden jämfört med den kortare.

Hade de mat när de var ensamma?

– De katter som hade fri tillgång på mat hade det även under separation i studien vilket gällde majoriteten av katterna, 12 av 14, som hade fri tillgång till torrfoder. Den självklara frågan kring huruvida katterna hade en större förväntan på att få mat från ägaren efter en längre tids separation kunde motbevisas genom att vi analyserade beteenderesponsen hos de katter som hela tiden hade fri tillgång till mat separat och resultaten förblev desamma.

Skulle katten ha reagerat likadant med vilken person som helst?

– Just den frågan undersöktes inte i denna studien. I en annan pågående studie undersöker vi dock hur stort stöd ägaren verkar vara för katten i en utmanande situation, något som är grundläggande för hur anknytningen mellan två individer ser ut. ✕

TEMA TRAV

Hur starkt är djurskyddet för travhästar?

Varje dag utom julafton pågår travlopp i Sverige. Tuffa lopp, där stora summor står på spel och miljarder kronor omsätts varje år.

Hästarnas hälsa är viktigast, slår Svensk Travsport fast. Samtidigt utfärdades 2 400 startförbud till travhästar under 2015 på grund av att de under loppet travade så orent eller presterade så otillräckligt att de måste vila eller få friskintyg innan de tilläts starta igen.

En häst fick startförbud i åtta av sina nio starter under året, utan att veterinärundersökning krävdes. Nu lovar ansvariga att systemet ska förbättras.

Hästar som borde ha undersökts tävlar vidare

Hästar som får startförbud efter genomfört lopp springer samtidigt in vinstsummor – i samma lopp där de fick startförbud. År 2015 utfärdades fler än 2 400 startförbud till travhästar i Sverige och sammanlagt sprang dessa hästar in mer än en miljon kronor.

Varje år sker uppemot 100 000 starter i travlopp i Sverige. Alla dagar utom julafton tävlas det på någon av landets 33 travbanor och år 2015 omsatte sporten mer än 700 miljoner kronor.

Djur får varken tränas eller tävlas på sätt som orsakar lidande. Så säger lagstiftningen. Hästens välbefinnande ska alltid komma i första hand vid träning och tävling. Så säger den policy som Svensk Travsport och ATG antagit för god hästhållning och som ska vara riktlinje för alla aktiva inom travsporten.

Polycyn slår fast att "Hästen skall vara i fysiskt och hälsomässigt gott skick innan den tillåts tävla. Inga hästar som uppvisar sjukdomssymptom, hälta eller annan åkomma får tävla om detta kan vara skadligt. Vid tveksamhet skall sådan häst kontrolleras av veterinär innan den tillåts tävla."

– Banveterinären har i sin myndighetsutövning den fullständiga befogenheten att avgöra om hästen ska starta i ett lopp eller inte. Banveterinärens utlåtande är det som alla ska rätta sig efter, säger Antti Rautalin, Svensk Travsports veterinär.

Nästan varje tävlingsdag stryks hästar innan loppet av banveterinären. Inte bara banveterinären kan stryka en häst, utan det kan även tränaren och måldomaren göra.

Men hästar kan trots dessa granskande ögon komma till start och under loppet trava så orent eller prestera så otillräckligt att det kan misstänkas att något inte står rätt till. Det är måldomarnämnden och i vissa fall bandomarnämnden som medan loppet pågår noterar hur hästarna agerar. Travar de orent eller presterar dåligt kan

den få startförbud i minst tio dagar. Det finns även möjlighet att kräva friskintyg innan nästa start. Hästen som får startförbud behöver inte bli diskvalificerad, utan kan fullfölja loppet och ibland även placera sig så högt att den vinner pengar. Under 2015 finns ett fall där en häst vann ett lopp och tjänade över 60 000 kronor till ägarna i vinstsumma, trots att den bedömts trava så orent i loppet att ett startförbud utfärdats.

Enligt Svensk Travsports egen statistik-avdelning utfärdades 2 472 startförbud på grund av orent trav eller otillräcklig prestation till hästar efter genomfört lopp under 2015.

– De många startförbuden, ska man skämmas över att det är en hög siffra? Om syftet är att förbättra ytterligare? Nej, jag tycker inte det. Tvärtom är det positivt att vi har system som fångar upp hästar som av olika skäl inte travar bra under loppet, säger Antti Rautalinko och förklarar:

– Säg att en häst bedömts av tränaren, kusen och banveterinären att vara i skick att starta. Under loppet ser man att nej, det här var inte bra ändå, då har vi genom att i efterhand kunna utfärda ett startförbud en möjlighet att omvärdera det ursprungliga ställningstagandet, efter det att vi sett hur hästen verkligen agerar i loppet. Startförbud är ett bra signalverktyg för att medvetandegöra tränare och kusk att den här hästen måste de ta hand om på något

sätt innan den kan starta igen, säger Antti Rautalinko.

Totalt gjordes sammanlagt 101 243 travhäststarter i Sverige 2015. I det perspektivet kan 2 400 startförbud tyckas rimligt: Öväntade saker kan ske under ett lopp, hästar kan trampa snett, ett stenskott slå upp och den kommer ur rytm. Dock visar vår granskning att fler än 480 travhästar fick startförbud mer än en gång. Fler än 90 hästar fick startförbud tre eller fler gånger. Nio hästar fick startförbud fem eller fler gånger. En häst fick startförbud åtta av sina nio starter. Alla för orent trav och ingen gång krävdes friskintyg från veterinär innan nästa start.

Hur är något sådant möjligt?

– Det är inte rimligt att en häst kan starta lopp efter lopp och få startförbud utan att en grundlig veterinärundersökning görs. Där har vi en lucka i systemet och den måste vi absolut täppa till. I det exempel du nämner har travsporten haft åtta tillfällen att fånga upp hästen och göra en grundlig undersökning kring vad som orsakat problem. Det är absolut inte rätt mot hästen att låta den starta om och om igen, utan att vi förvissat oss om att den är i skick för att klara det. Det vore rimligt om domarna i måldomarnämnden i förväg fick ta del av både antalet startförbud och orsaken till dessa för varje häst inför varje lopp. På så sätt kan de vara än mer uppmärksamma på hästar som skulle kunna behöva en grundlig genomgång

877

travtävlingar hölls av Svensk Travsport år 2015, där 8 926 lopp kördes och 13 169 hästar gjorde 101 243 starter.

364

dagar om året körs travlopp i Sverige på någon av landets 33 travbanor och sammanlagt blir det upp emot 9 000 lopp varje år. Enligt fjolårets hästskattning från Jordbruksverket och Hästnäringens Nationella Stiftelse finns cirka 90 000 varmblodiga travhästar och 10 000 kallblodiga travhästar i Sverige. Omkring 18 000 av dem är i träning.

Veterinär Antti Rautalinko med hästen Fall Star Tooma, som efter 68 starter numera finns på Solvalla Travskola.

av veterinär eller längre vila, säger Antti Rautalinko.

Han tillägger att i detta sammanhang är det viktigt att veta att orent trav och hälta är symptom. Att vara halt är en diagnos.

– Men att vid åtta tillfällen i rad ha uppvisat orent trav i lopp utan att hästen tvingas iväg till en grundlig veterinärundersökning är inte rimligt. Vid något tillfälle borde den ha veterinärundersökts. Om hästen återkommande får startförbud borde man snäppa upp konsekvenserna och kräva en veterinärundersökning och ett friskintyg innan hästen tillåts starta igen. Det borde vara en rimlig konsekvens, säger Antti Rautalinko.

I Frankrike kan en häst bli diskvalificerad mitt i pågående lopp om den visar orent trav.

Skulle det vara möjligt att införa i Sverige?

– Det är ju ytterst en travpolitisk fråga. Men i kval- och premielloppen är det på ett liknande sätt: Om det visar sig att en häst som trots att den klarar de tidsmässiga

kvalgränserna ändå beläggs med startförbud så blir den inte godkänd. Den kan klara kvalificeringstiden men travar den orent eller visar symptomet hälta får den inte godkänt. Likaså får en häst i premielloppen inte godkänt om den inte presterar på ett godkänt sätt.

Men i de vanliga loppen får ägaren till en häst som placerat sig bland de främsta i loppet – och även spelarna om hästen blivit en av de tre första – behålla vinstsumman, trots att hästen får startförbud.

Enligt en fristående granskning, som letts av Helena Messing Berg, vilken Tidningen Djurskyddet tagit del av, sprangs det in vinstsummor för sammanlagt mer än en miljon kronor under år 2015 av hästar i lopp där de samtidigt fick startförbud.

Kunde det inte vara som i Frankrike, att en häst som får startförbud varken får behålla sin placering eller vinstsumma?

– I Frankrike diskvalificeras en häst för orent trav. Diskvalificering för orent trav togs bort under tidigt 1970-tal i Sverige.

Men därefter hade vi ett rapporteringssystem för orent trav, som innebar att information om orent trav i ett lopp hamnade i travprogrammet. I programmet framgick då klart och tydligt att här har vi en häst som i sin förra start inte travade rent. Det i sin tur ledde till att tränaren såg till att ha gjort en noga veterinärundersökning för att få hästen i skick till nästa lopp. Detta rapporterings-system hade sina finesser.

Varför ändrades rapporteringssystemet?

– I en perfekt värld skulle det nya systemet innebära att en häst som fick startförbud för orent trav, så skulle startförbudet ge en signal till tränaren att denne bör se över hästen och komma tillrätta med vad som är problemet. Om hästen återkommande får startförbud borde man snäppa upp konsekvenserna och kräva en veterinärundersökning och ett friskintyg innan hästen tillåts starta igen. Det borde vara en rimlig konsekvens, säger Antti Rautalinko. ✕

”Startförbuden är ett komplement”

De är varken ett straff eller garant för djurskyddet, utan till för att tillvarata hästens djurskydd och ett komplement till andra verktyg. Här ger Svensk Travsports veterinär sin syn på startförbud.

Startförbuden ska inte ses som en garant för djurskyddet inom travsporten, utan som ett komplement till andra verktyg som tillsammans ser till att djurskyddet för hästar följs. Det betonar Svensk Travsports veterinär Antti Rautalinko.

– Det är banveterinärens uppgift att bedöma om det är rätt mot hästen att låta den starta i ett lopp. Gör veterinären bedömningen att det inte är rätt så är det så, säger Antti Rautalinko.

– Om vi tar exemplet med hälta: Om det utifrån det underlag veterinären hade vid tillfället när hon/han undersökte hästen fann symptomet hälta och med detta som underlag kan det inte uteslutas en misstänkt diagnos som är att hästen är halt. Det har inte med saken att göra vad hältan berodde på: det ska inte gå att starta hästar i travlopp har symptomet hälta vilket kan bero på att hästen är halt. Det ska utredas. Så vad utredningen sedan visar är därför inget facit på om veterinären fattade rätt eller fel beslut, hon/han fattar alltid rätt beslut för hästens skull om den stryks på grund av symptomet för hälta.

Även om banveterinären utifrån att hästen

visar symptom på hälta bedömer att den inte ska starta och den vidare konsekvensen blir att hästen ska till en veterinärklinik för utredning och om veterinärkliniken i sitt utlåtande sedan visar att hästen inte var halt, då har banveterinären ändå gjort rätt, understryker Rautalinko.

– Strykningen av hästen är veterinärens myndighetsbeslut, kravet på friskintyg är

11 508

varmblod startade år 2015 i 7 942 travlopp i Sverige. Antal starter: 89 966. Strukna: 6 056 varmblodiga travhästar.

1 661

kallblod startade år 2015 i 984 travlopp i Sverige. Antal starter: 11 277. Strukna: 657 kallblodiga travhästar.

sportens beslut som alltid ska tas om hästen blir veterinärstruken.

En del kuskar/tränare verkar se startförbud som ett straff. Vad tänker du kring det?

– Jag ser det inte alls på det sättet, utan det är till för att tillvarata hästens djurskydd. Det är ett skydd för hästen. Sen finns det de som inte är ense med veterinärens bedömning, fast där är min erfarenhet att en strykning som utfärdas av veterinären innan loppet ofta kan skapa mer diskussioner, än ett startförbud. Blir det diskussioner kring ett startförbud är det bara att titta på loppet igen och då ser kusken eller tränaren att det är befogat, säger Antti Rautalinko.

Hans erfarenhet är att det oftare blir diskussioner kring om beslutet var rätt när det gäller strykningar än när det kommer till beslut om startförbud.

– Det är också så att ett startförbud som ges efter ett lopp är det oftast flera olika personalgrupper som deltagit i gemensam bedömning. Tränaren och kusken är ofta redan överbevisade och har själva märkt under loppet att något inte stämmer. Startförbudet som sådant har lättare att accepteras. ✕

Startförbud i åtta av nio lopp – fick fortsätta tävla

En travhäst fick startförbud i åtta av nio lopp. Alla gånger av samma skäl: orent trav. Ingen gång krävdes veterinärbesiktning av hästen, utan den kunde starta om och om igen. Nu lovar travbranschen att systemet för att upptäcka hästar med upprepade startförbud ska förbättras.

Stora vinstsummor står på spel inom travsporten. Samtidigt är travhästar dyra att föda upp och tränarna måna om att djuren ska hålla sig friska, så att de kan göra bra ifrån sig i tävlingarna.

– Det finns hela skalan på tränare, från de som är jätteduktiga och noggranna med sina hästar, till den klick som slarvar och missköter sig, säger banveterinären Anders Bergqvist.

Kontroller görs i flera led. Hur kommer det sig att vissa hästar ändå får startförbud om och om igen?

Vår granskning visar att över 2 400 startförbud utfärdades 2015. Bland dessa fick fler än 440 travhästar startförbud mer än en gång, fler än 80 hästar fick startförbud tre eller fler gånger. Särskilt ett fall stack ut: En travhäst fick startförbud i åtta av nio lopp under drygt ett halvår. Alla gångerna rörde det sig om orent trav.

– Orent trav är ett vitt begrepp och betyder att något stör hästens rörelsemönster, och behöver inte betyda att hästen är skadad. Det kan vara så enkelt att den tappat en sko, säger Helene Lindgren, som har suttit med i Åbys bandomarnämnd i fem av loppen där ovanstående häst fick startförbud.

– Men när hästen får upprepade startförbud, som denna, är det troligen ett problem tränaren inte så lätt kommer till rätta med.

Bandomarnämnden är en av de funktionsgrupper som granskar hästarna innan och under ett lopp. Ser Helene Lindgren att en häst inte betar sig korrekt pratar hon med måldomaren, som jämte banveterinären har det yttersta ansvaret under en tävling.

Både bandomarna och måldomarna är funktionärer för Svensk Travsport. Banveterinären är anställd av Jordbruksverket

och har myndighetsuppdraget att kontrollera så att hästarna är friska.

Granskas en häst hårdare om den har fått startförbud tidigare?

– Vi ser varje start med fräscha ögon. Om en häst fått startförbud tidigare görs en ny bedömning utan att tidigare prestationer ligger den till last, säger Helene Lindgren.

Banveterinären Anders Bergqvist anser inte att det finns något bra system för att se vad hästen råkat ut för tidigare. Han använde sig tidigare av travsportens egna register, men säger att samarbetet inte längre är möjligt. Jordbruksverket bekräftar problemet:

– Vi kan inte uppmana banveterinärerna att använda travsportens register att lägga in uppgifter i som de inhämtar i sitt arbete, eftersom vi inte "äger" registret och inte heller kan säkerställa vilka som får tillgång till uppgifterna, säger djurskyddshandläggaren Märta North på Jordbruksverket.

Hästar som fått startförbud ska kartläggas. Hästarna på bilden avses inte i artikeln.

Den bristande statistiken är ett problem, håller Åbytravets måldomare Björn Persson med om. Han var måldomare i två av fallen med tidigare nämnda häst.

– Vi har ingen kunskap om tidigare startförbud, bara om vi råkar komma ihåg det själva. Men eftersom många hästar kommer från andra banor har vi ingen aning om vad som hänt djuren tidigare. Där har banveterinären ett stort ansvar, säger han.

Men banveterinären verkar inte heller ha tillgång till fullödig statistik?

– Då är det läge att agera. Det måste man ha, hur ska man annars kunna följa upp hästar?

Björn Persson återkommer senare till Tidningen Djurskyddet:

– Det stämmer, registren är bristfälliga. Det måste vi se över. Jag är en av fem riksdomare och kommer att lyfta den här frågan. Jag lovar att antingen vi måldomare

eller banveterinären får tillgång till bättre statistik på sikt.

I hela landet?

– Ja, på nationell nivå.

Han tycker samtidigt att mycket har förbättrats inom travet – från att stallvaktskontrollanter som granskar tio slumpmässigt utvalda hästar och dess utrustning varje tävlingsdag, till att tvååriga hästar aldrig får springa barfota.

– Men man ska inte sätta sig ned och vara nöjd. Just nu pågår det till exempel förbättringar med spödrivningar och skärpta regler sedan i sommar, om att man inte får lyfta armarna över axelhöjd med spö eller töm, säger Björn Persson.

Bland de startförbud som utfärdades under 2015 tjänade hästarna uppemot två miljoner

"Vi har ingen kunskap om tidigare startförbud, bara om vi råkar komma ihåg det själva."

kronor sammanlagt under de genomförda lopp som låg till grund för startförbud.

Hur tänker du kring dagens system att en häst med startförbud får behålla sin vinstsumma?

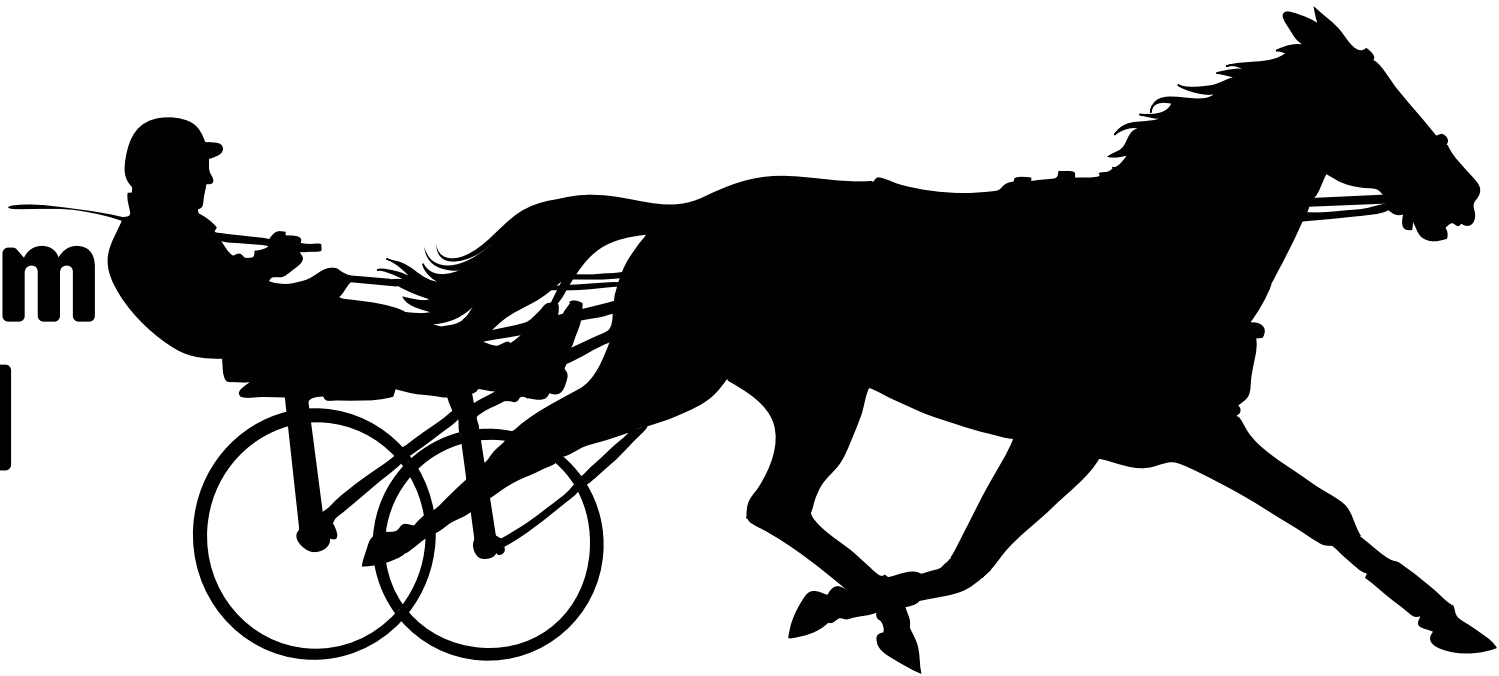
– Jag har inte tänkt på det tidigare ... Om hästen är sjuk eller skadad skulle den inte få några vinstpengar?

Det låter inte helt dumt. Jag ska lyfta den frågan också på vår nationella måldomarkonferens, säger Björn Persson.

Ovanstående intervju gjordes under hösten 2017, och när vi nu återkommer till Persson efter årskiftet berättar han att Svensk Travsport håller på att utforma ett system för att kartlägga hästar som fått startförbud. Däremot är det inte aktuellt att hålla inne prispengar. ✖

Hästarna som fick fem eller fler startförbud

Statistiken i temaartiklarna bygger på de siffror Svensk Travsport presenterat för oss gällande startförbud för orent trav och otillräcklig prestation efter genomfört lopp under år 2015.

960 startförbud utfärdades på grund av otillräcklig prestation och 1 446 startförbud utfärdades på grund av orent trav. Ytterligare 66 startförbud med krav på friskintyg innan nästa start efter genomfört lopp utfärdades, vilket ger 1 512 startförbud för orent trav. Sammanlagt ger detta 2 472 startförbud på grund av orent trav och otillräcklig prestation.

En annan fristående granskning baserad på Svensk Travsports redovisade resultat, där kval-, premie- samt montélopp ingår, pekar dock på att det rör sig om uppemot 3 000 startförbud för orent trav och otillräcklig prestation fördelat på cirka 2 400 hästar. Ansvarig för den undersökningen är Helena Messing Berg.

Oavsett vilka siffror som bäst speglar verkligheten kan vi slå fast att fler än 2 400 startförbud utfärdats för orent trav och otillräcklig prestation till svenska travhästar i Sverige under år 2015 efter genomfört lopp. Över 90 hästar fick tre eller fler startförbud efter genomfört lopp. Nio hästar fick fem eller fler startförbud under året.

Det värsta exemplet rör ett sto som

fick startförbud i åtta av de nio lopp hon genomförde under året. Samtliga för orent trav. Ingen gång krävdes friskintyg innan hon fick starta igen. Ett av loppen vann hon, prissumman var 37 500 kronor, och därefter fick hon startförbud i tio dagar på grund av att travet var orent.

Här är de andra hästarna som fick fler än fem startförbud:

- Valack, 6 år, startförbud i 5 av 8 starter på grund av orent trav. Struken i ytterligare två lopp på grund av sårskada och infektion.
- Sto, 7 år, startförbud i 5 av 12 starter på grund av orent trav och otillräcklig prestation. Två gånger krävdes friskintyg. Struken i ett lopp på grund av sårskada.
- Valack, 7 år, startförbud i 5 av 7 starter, alla på grund av orent trav, ingen gång krävdes friskintyg.
- Valack, 6 år, startförbud i fem av elva

lopp, tre för orent trav och två för otillräcklig prestation. I ett av loppen där hästen fick startförbud för orent trav kom den på sjunde plats och tjänade 2 100 kronor.

- Valack, 6 år, startförbud i 5 av 18 lopp, på grund av orent trav. En strykning på grund av hälta. Ingen av startförbuden krävde friskintyg.
- Sto, 7 år, startförbud i 6 av 25 lopp på grund av orent trav. En gång krävdes friskintyg innan nästa start och en gång krävdes vaccinering. En strykning på grund av kraftig brunst.
- Sto, 8 år, startförbud i 5 av 19 lopp på grund av orent trav och otillräcklig prestation. En strykning på grund av hälta. Ingen gång krävdes friskintyg i samband med startförbuden.
- Utlandsregistrerad häst, 5 år, fick startförbud i 5 av sina 11 starter på svenska travbanor under året. Alla på grund av orent trav.

En häst kan få startförbud av fler skäl än orent trav och otillräcklig prestation. Måldomarnämnden, bandomarnämnden och banveterinären är de som kan utfärda startförbud efter genomfört lopp. Skälen till startförbud står listade i Svensk travsports, ST, tävlingsregemente: "Måldomarnämnd och/eller ST äger även rätt att för viss tid eller till dess särskilt villkor uppfyllts meddela startförbud för häst som: visat sig oregerlig, uppträtt så att fara för annat ekipage kan anses före-ligga, visat sig vara i ej tävlingsmässigt skick, visat otillräckliga prestationer, visat sig behäftad med sådan skada eller sjukdom att deltagande i tävling vore olämpligt, travat orent (även bandomarnämnden äger rätt att meddela startförbud)."

Startförbudet gäller alla travbanor och om det beror på sjukdom, hälta eller annan skada hos hästen ska "måldomarnämnd före startförbudets utfärdande samråda med banveterinär. Måldomarnämnd kan påfordra ett eller flera

kvalificeringslopp av häst som meddelats startförbud" slår Svensk Travsport fast i sitt tävlingsregemente.

Om måldomarnämnden efter loppet utfärdar startförbud av veterinära skäl gäller startförbud under tio dagar, räknat från och med dagen efter den aktuella tävlingsdagen. Måldomaren har rätt att förlänga startförbudet och/eller kräva att friskintyg skall uppvisas senast i samband med nästa startanmälan, som det står i tävlingsregementet.

Startförbud kan även utfärdas då tränaren strukit hästen av veterinära skäl. Startförbudet gäller då i tio dagar räknat från den aktuella tävlingsdagen när hästen skulle ha tävlat.

Om måldomarnämnd eller banveterinär strukit hästen av veterinära skäl gäller startförbudet i 20 dagar, räknat från dagen efter den aktuella tävlingsdagen.

Måldomaren har rätt att förlänga startförbudet och/eller kräva att friskintyg skall uppvisas senast i samband med nästa startanmälan, enligt regementet. ✖

Om prestationer och hälta

Högintensiv träning ökar skaderisken. Intervallträning är den vanligaste träningsformen för svenska 2- och 3-åriga travhästar, och i genomsnitt blir det 7 000 meter fortkörning per vecka. Men en ny studie från SLU visar att även unghästar som enbart körs 4 300 meter och 6 300 meter per vecka presterar lika bra. 39 travtränare har deltagit i studien, som även visar att utfodring med enbart vallfoder inte begränsar möjligheten för travhästar att kvala och komma till start före 4 års ålder.

Ett av de vanligaste problemen för travhästar är hälta. Att en häst har "orent trav" innebär ofta hälta.

"Hälta är hästens största hälsoproblem", skriver forskarna Malin Santesson, Marie Rhodin, Karin Holm Forsström och Elin Hernlund i Svensk Veterinärtidning nr 11, 2017, där de presenterar sin stora studie om just hälta och hältdiagnostik.

I tidningen slås fast att: "Korrekt och pålitlig hältdiagnostik är grunden för att adekvat behandling ska kunna ges.

Visuell bedömning av rörelseasymmetrier vid låggradig hälta har visats mycket svår och veterinärer är ofta till och med oense om vilket ben hästen är halt på." ✖

Elke Hartmann växte upp i Tyskland och hästintresset väcktes redan som liten. När hon var nio år flyttade familjen till Ryssland i fem år, där hon började på ridskola. "Jag har älskat hästar sedan jag började gå", säger hon. Här med sin spanska valack.

"Tävlingshästar behöver inte spärras in i boxar"

Tävlingsmiljön kan skapa stress, både för hästar och människor.

– Men det gäller att inte bara fokusera på tävlingsmoment. Vilket liv har hästen under de övriga 23 timmarna av dygnet? säger Elke Hartmann, etolog och hästforskare på SLU.

Hästar i naturligt tillstånd rör sig i grupp över stora ytor, äter stora delar av dygnet och har inget behov av vare sig täcke eller tak över huvudet.

– Bara för att jag som människa fryser, tänker man att hästen fryser. Men hästar lever över hela världen och har anpassat sig till olika sorters klimat och klarar sig jättebra, säger Elke Hartmann, etolog och hästforskare på Sveriges lantbruksuniversitet.

Det handlar om att se till hästens individuella förutsättningar och anpassa sig efter dess behov.

– Hur ser pälsen ut, finns det tillräckligt med grovfoder och vindskydd som underlättar hästens termoregulering under den kalla årstiden?

Idag finns omkring 355 500 hästar i Sverige, enligt Jordbruksverkets siffror från 2016. Ungefär 90 000 av dem är varmblodiga travhästar och 10 000 kallblodiga travhästar. Av dessa är omkring 18 000 i träning, enligt Svensk Travsport.

Runt 9 500 hästar hålls på ridskolor, de flesta ponnyer, och därutöver finns hästar inom olika grenar av ridsporten.

Det ekonomiska intresset inom trav och ridsport kan verka dubbelt: Å ena sidan ser de flesta ägarna till hästens välmående för att få bra prestationer på tävlingar. Å andra sidan kan det bli ett överbeskyddande.

– Man packar in hästen i box, i tyg och håller den från andra hästar. Men en häst kan alltid skada sig, den kan ramla eller trampa snett. Är det värt att hålla den så?

Att hålla hästar i lösdrift är ett bra alternativ till boxhållning, enligt Elke Hartmann.

Lösdrift uppfyller många av hästens naturliga behov, som social kontakt och ökad rörelse.

– Även om hästar hålls i mindre hagar kan man uppmuntra mer rörelse genom att till exempel placera vatten och mat i olika ändar av hagen, eller skapa avspärrningar som motiverar hästen att röra sig mer.

Omkring en fjärdedel håller sina hästar i lösdrift. Bland dessa finns alltför travtränare och stuterier. En känd förespråkare för lösdrift är galopptränaren och veterinären Per Michanek. Så här sa han i en intervju med Hippson:

"Under åren 2007 till 2011 hade våra hästar 25 procent segrar i sina starter och

tjänade i snitt 14 000 kronor per start. Det är bättre än de flesta och visar väl om något att hästar kan prestera även om de får gå ute året om. Att hästarna skulle bli trötta av att gå ute för mycket är en myt. Det är snarare tvärtom, får de vänja sig vid att vara ute mycket ger det mer energi", står det i artikeln "Box ger mer skador än lösdrift".

Elke Hartmann tror att fler skulle kunna ta hjälp av forskningen och låta hästarna leva mer likt sitt naturliga tillstånd. Hon växte upp i Tyskland och hästintresset väcktes redan som liten.

– Jag har älskat hästar sedan jag började gå.

Men vägen till att hitta rätt utbildning var lång, först på senare år har intresset för hästars hälsa och välfärd ökat i Europa. Elke Hartmann läste en högskoleutbildning inom naturskydd och viltvård i Berlin, innan hon tog en masterexamen i djurs beteende och välfärd med inriktning på hästar vid Edinburghs universitet.

2007 fick hon en doktorandtjänst i Uppsala, och nu arbetar hon på SLU. I sin doktorsavhandling undersökte hon hur hästar interagerade med varandra i hage och stall.

Av totalt 106 möten med oskodda hästar noterades bara en lättare ytlig skada.

– Jag tittade på skaderisken att introducera obekanta hästar. Det visade sig att skaderisken inte är särskilt hög, så länge hästarna är uppväxta i grupp, har social kompetens och har lärt sig att umgås med olika kön och åldrar.

Det finns flera moment som innebär nya miljöer för en tävlingshäst. Inom travsporten måste ofta hästen lastas på vagn och transporteras till banan. Förutom att tänka på att skapa så bra förutsättningar under transporten som möjligt – med mat, vatten och pauser – behöver man oftast vänja hästen att bli transporterad och vara på nya platser.

– Tävlingsmiljön är troligtvis mer stressande än hemma, med nya djur och nya rutiner. Hur människorna mår påverkar också. Hjärtfrekvensen kan stiga om människan är rädd, osäker eller stressad, vilket sänder signaler till hästen.

Inom trav används en hel del utrustning. Ögonskydd som begränsar synfältet, örontussar som skärmar av ljud och checkrem som hindrar hästens impuls att sänka huvudet när den är trött.

– Man ska inte slänga på hårdare utrustning bara för att man inte kan kontrollera sin häst. Om min häst är stressad och svår att kontrollera, så är det kanske inte rättvist att tävla överhuvudtaget? En bra tumregel är att om något inte fungerar på hemmaplan, så kommer det inte heller att fungera i en tävlingsmiljö, säger Elke Hartmann.

Skulle det vara möjligt att ha tävlingshästar som levde i så naturligt tillstånd som möjligt, som kan äta och gå som de vill, tillsammans med andra hästar?

– Det är jag övertygad om, det finns exempel på hästar i lösdrift som presterar på hög nivå. Bara att man är en tävlingshäst behöver inte betyda att man spärrar in den i en box, säger Elke Hartmann.

"Man packar in hästen i tyg och håller den ifrån andra hästar. Men en häst kan alltid skada sig, den kan ramla eller trampa snett. Är det värt att hålla den så?"

Elke Hartmann, etolog och hästforskare

– Socialt kan det också vara en stressfaktor. Alla boxgrannar passar inte ihop, och vi vet ännu inte hur det påverkar hästarna att ständigt skiljas åt och återförenas, säger Elke Hartmann.

Många håller med henne.

Vi läser om den helt nystartade Hästvälfrädsgruppen. Ett ideellt initiativ som vill öka intresset för hästens välfärd inom sport, hästhållning och hästhantering.

Gruppen, som består av etologer, beteendevetare och ryttare, grundades med målet att hästar ska få leva som hästar med tanke på rörelse och grovfoder, skriver gruppen på sin hemsida, där de slår fast att:

”Hästar behöver äta grovfoder ofta, ha sällskap, röra sig och få mental stimulans. Det är inte alla hästar som får möjlighet att utföra sina naturliga beteenden så som att födosöka, ströva och umgås med andra hästar. Hästen ska ha möjlighet, i den mån det är praktiskt möjligt, att göra detta när den själv vill och behandlas och respekteras som en kännande individ.”

Bland dagens A-tränare inom trav och galopp är det vanligast med fabriktillverkat färdigfoder, närmare nittio procent ger det till sina hästar, enligt Jordbruksverket.

Men kraftfoder är inte nödvändigt för att hästen ska prestera bra, enligt flera forskare. En högpresterande häst kan klara sig på enbart grovfoder, om det har rätt näringsinnehåll och kvalitet, säger Elke Hartmann.

Hästvälfrädsgruppen håller också på att sammanställa alla de dödsfall hos tävlingshästar som skett under kapplöpningar från 2009 och framåt.

I fjol avled minst åtta hästar under travtävlingar i Sverige.

”Den vanligaste orsaken till att kapplöpningshästar dör på det här sättet är att de drabbas av cirkulationskollaps, ofta orsakad av dolda infektioner, men det kan också orsakas av blödande lungor”, skriver gruppen på sin sajt: www.hastvalfardsgruppen.wordpress.com. ✕

Lagen skärps för utrustning

”Utrustning för djur som kan orsaka djuret lidande eller skada får inte användas”, skriver regeringen i sitt förslag till ny djurskyddslag.

– Det är en skärpning jämfört med nuvarande formulering att ”djur inte får överansträngas, agas eller drivas på med redskap som lätt kan skada eller på annat sätt skada djuret”, säger Emma Brunberg, sakkunnig hos Djurskyddet Sverige.

Exempel på utrustning som bör omfattas av bestämmelsen är olika typer av bett, hjälptyglar, koppel, selar och andra typer av utrustning som fästs på djuren.

Regeringen betonar att ett särskilt förbud mot just utrustning understryker vikten av att undvika utrustning som medför risker mot djurens välfärd och inkluderar även underlåtenhet att se till att olämplig utrustning inte används.

Det står inget i förslaget om förbud mot spö i drivningssyfte, eventuellt kommer det i ett senare skede på föreskrifts- eller förordningsnivå. I somras gick flera länsveterinärer samman och krävde att spödrivning inom travet stoppas.

– Var någonstans annars i Sverige tillåts att du sitter och slår ditt djur? sa länsveterinär Lars Uhlin, vid Länsstyrelsen i Västra Götaland till SVT.

Under 2016 delade Svensk Travsport, ST, 1 073 gånger ut straff för för mycket användande av spöet. ST samarbetar just nu med Chalmers högskola i Göteborg för att ta fram ett körspö som ska vara lindrigare än dagens. Det väntas bli färdigt våren 2018. ✕

1 VIFTNINGAR BETYDER INTE BARA GLÄDJE

Svansen sänder signaler. Det är ett av de mest kraftfulla kroppsspråksredskap djuret har. Olika hundraser har olika rörlighet i svansen. Viftningarna sker både omedvetet och medvetet. En italiensk undersökning visade nyligen att om hundsvansen viftar mest åt höger från hundens perspektiv är hunden glad, drar den åt vänster är den frustrerad. Svansens form byggs upp av kotor men musklerna som omger den kan bli trötta, både av anstränging och vid kyla. Flera djur har svansen som balansredskap och vissa viftar bort insekter med den.

2 DETTA ÄR EN SVANS

Svansen är en förlängning av ryggkotpelaren. Olika hundraser har olika svansansättningar, svansen kan hänga ner eller stå mer upp, vilket beror på hundrasens anatomi där vinklar och svanskotornas utformning spelar in. Själva svansen kan bestå av ett fåtal upp till ett tjugotal svanskotor. Det är främst kring svansroten som svansens muskler fäster in. Muskulerna övergår sedan i senor som fäster in utefter de bakre svanskotorna.

BALANSEN SITTE I SVANSEN

Olika djur använder svansen på olika sätt. Häng med i vår svansguide: experter berättar när det är dags att söka veterinärvård och hur du bäst hjälper djuren att hålla svansen frisk!

Text: Katarina Hörlin & Christer Persson.

Källor: Veterinär Per Falk vid Våxtorps Djurklinik, Cilla Wyke, ordförande Svenska Rättsällskapet, Emma Almquist, ordförande SKVF, Sveriges kaninvälfärdsförening, "Anatomiboken" av SKK, för råd 2: Josefin Söder Institutionen för anatomi, fysiologi och biokemi, SLU, för råd 1: Natures referat av Vallortigaras svansviftriktningssstudie och "Svansförelse" av Sophie Collins. **Foto:** iStockphoto

3 VIFTNINGAR KAN SKADA HUNDSVANSEN

Ofta är det hundraser med långa korthåriga svansar som får upp en hög hastighet på svansviftningarna, de slår i en vägg med svanstippen, som kan skadas så allvarligt att den måste amputeras. Detta då hunden har dålig blodcirkulation i svansen som lätt drabbas av kallbrand om den bryts.

4 INFLAMMERAD VIOLKÖRTEL OCH VATTENSVANS

Om hunden slickar sig mycket på ovansidan av svansen kan den ha drabbats av inflammation i violkörteln. Körteln sitter på ovansidan av svansen, den producerar ett slags fett sekret och kan inflammeras. Antibiotika är den vanligaste behandlingen, enligt Per Falk, och ibland krävs operation.

Normalt sett blir hunden inte trött av att hålla svansen upprätt, eftersom det är en förlängning av ryggraden. Men om svansen överansträngs, vilket kan ske vid simning där svansen fungerar som balanshållare/roder, kan svansroten inflammeras. Den som har en hund med vattensvans märker ofta genast att något är fel. Svansen hänger rakt ner och kan inte lyftas. Många misstänker att den är bruten men det handlar alltså om inflammerad svansrot. Det kan självläka, men sök alltid veterinärråd, antiinflammatorisk medicin brukar ordinerats.

Labrador och golden retriever drabbas ofta.

6 RÅTTSVANSEN ÄR MJUK OCH VARM

Många tycker att råttor är söta om det inte vore för svansen. Men då har de inte tagit i en rättas svans. Den är mjuk, varm och har faktiskt lite korta och tunna hår. Råttan kan röra svansen, den består innerst inne av kotor och används mycket i rättans liv, berättar Cilla Wyke, ordförande Svenska Rättsällskapet. Råttan håller tag med svansen när den klättrar och använder den även till att hålla balansen. Svansen kan också förmedla känslor: en riktigt arg råtta piskar med svansen.

7 RÅTTAN KAN LEVA MED KORT SVANS

Små ytliga sår är de vanligaste skadorna på rättans svans. De läker fort, tvätta med tvål och vatten. Vid större skador eller om svansen kläms illa kan den behöva amputeras. Detta görs hos veterinär och även om balansen sällan blir som den varit brukar råttan anpassa sig väl till ett liv med kortare svans. Ett brott på svansen kan läka men den får en ny form. Se alltid upp när du stänger en transportbur, ofta är det när luckan stängs svansen kläms. Råttungar kan få ringsvans, delar av svansen snörs åt av torr hud. I värsta fall trillar svansen av. Smörj med fet salva/olja och höj luftfuktigheten! En unge som föds med knickar på svansen mår ofta bra, men knickarna kan tyda på missbildad ryggrad. Kolla upp hos veterinär!

5 SLAGSMÅLS-SKADOR VANLIGT FÖR KATTSVANS

Den vanligaste svansskadan hos katter kommer från slagsmål: Hankatter angriper ofta svansen eller testiklarna då de angriper en annan katt, säger Per Falk, som uppmanar alla kattägare att dagligen känna igenom svansen efter blod eller varbildning. Om katten får en skada på svansen kommer det lätt in bakterier i såret. När såret läks bildas en liten böld som ett skyddande hölje åt bakterierna och veterinär måste öppna såret och rensa ut. Vid ryckskador kan kotorna i svansen säras, nerverna kan påverkas och i värsta fall kan katten varken kontrollera sin urin, avföring eller förmåga att gå. Skadorna kan läka, men är en vanlig orsak till avlivning. Ju längre upp i svansroten skadan sitter, desto större risk för nervskador.

8 KANINENS SVANS SKADAS SÄLLAN

Också kaninen förmedlar sina känslor med svansen, som kan vara hög, låg eller neutral. I det vilda är den vit och fungerar som varningssignal i flykten. Svansen är relativt frisk hos kaniner. Men tovor drabbar lätt områdena kring svansroten och vid mag- och urinvägsproblem bör man rengöra svansen ofta. För att förebygga problem: Ge kaninen bra foder, tipsar Emma Almquist, på Sveriges Kaninvälfärdsförening. Hö är bra foder för kanin.

”DE NYA ÄGARNA KOM MED HELIKOPTER”

Solskenshistorierna avlöser varandra på djurhemmet Spinnhuset i Eksjö: att ge ett nytt hem åt en övergiven kattunge eller när ett svårt sjukt djur mot alla odds överlever är ljusglimtar som ger personalen kraft att orka fortsätta det tunga arbetet.

– **En positiv inställning** är viktigt. Vi jobbar för djuren i första hand, och så länge vi får verksamheten att gå runt försöker vi inte att lägga energi på så mycket annat, förklarar ordförande Ann Sigvardsson när Tidningen Djurskyddet tar pulsen på den lilla lokalföreningen i de småländska skogarna.

Djurskyddet i Eksjö är en av landets äldsta djurskyddsföreningar. När den blev anslöt sig till Djurskyddet Sverige 2004 hade föreningen redan funnits sedan 1889, då den startades av en prästhustru på orten. Själva djurhemmet Spinnhuset såg dagens ljus 2011.

– Vi blev uppsagda från våra dåvarande lokaler eftersom det skulle byggas bostäder på platsen. Det var en tuff period och länge trodde vi att vi skulle vara tvungna att avveckla verksamheten, säger Ann Sigvards-son, som varit ordförande sedan 2014.

Men när allt såg som mörkast ut kom vändningen, förklarar hon.

– Då plötsligt fick vi via en bekant till en av våra volontärer tag i en lokal som lämpade sig perfekt som djurhem, och när kontraktet var klart så utlyste vi en tävling om vad det nya hemmet skulle heta. Ett av förslagen var just Spinnhuset, vilket vi fastnade för.

Idag fungerar det mesta bra. Att anpassa sig efter sina resurser, både vad gäller ekonomi och volontärer, är en av huvud-nycklarna till en välmående förening, anser Ann Sigvardsson.

– Vi försöker i första hand att fokusera på att hjälpa djur i nöd. Allt annat runtom-kring får ibland stå åt sidan. Det kan vara sådant som kontakter med politiker och näringsliv som vi tyvärr inte har så mycket tid med, förklarar Ann.

Trots detta tycker hon att föreningen ändå visar framfötterna när det gäller rela-tionen med allmänheten. Bland annat har de nyligen genomfört en lyckad kampanj

med så kallad bursponsring där samtliga av katthemmets nio burar redan efter några veckor hade sponsorer.

Men föreningen gör också mycket annat.

– Vi anordnar loppisar, håller öppet hus och deltar i olika evenemang här i Eksjö. Bland annat sålde vi egentillver-kade granristomtar på Eksjös julmarknad och vi deltar i stadsfesten varje år. Vi är ganska nöjda med de sponsorer vi har i nuläget och tycker att vi klarar oss bra med det kontaktnät vi har, förklarar Ann, som också vill framhålla djurhemmets facebook sida som en av hörnstenarna i verksamheten.

– Vår facebook sida har idag 1 460 följare och är vårt viktigaste redskap när det gäller att efterlysa djur och söka efter nya hem till de katter vi tar hand om. Vi gjorde också nyligen två insamlingar via Facebook där vi föreslog att alla följare skulle swisha tio kronor till oss. Det bidrog till att vi fick

Ann Sigvardsson har under sin tid som ordförande på Djurskyddet Eksjö upplevt flera solskenshistorier, de ger henne och kollegorna kraft att jobba vidare. Hon har också lärt sig att det finns övervägande godhjärtade människor som gärna hjälper djur i nöd. ”För varje människa som är elak mot ett djur så finns det hundratals som vill hjälpa det” säger hon.

in nästan 3 000 kronor per gång, vilket räckte till två månadshyror för djurhem-met.

En tung del av jobbet är de tillfällen då det kommer in djur det inte går att hjälpa, förklarar Ann Sigvardsson. Lyckligtvis sker det inte så ofta och i de fall djurhemmet beslutar om avlivning är det alltid i samråd med en av de veterinärer föreningen sam-arbetar med.

Men solskenshistorierna väger med råge upp de tråkiga fallen, betonar hon, och be-rättar om katten Kängans fantastiska öde, där föreningen efter mer än ett år kunde återförena katten med sina ägare. Läs mer på nästa sida om Kängan.

– Vi har haft liknande historier som när vi fick in en katt som bott hos en herre i två och ett halvt år. När mannen gick bort vete-rinärundersöktes katten och det upptäcktes att den var öronmärkt och hade ett hem i Vrigstad en bit från Eksjö. Gissa om matte

blev glad och förvånad när vi kontaktade henne. Hon var övertygad om att katten redan var död eftersom den varit försvun-nen så länge, säger Ann Sigvardsson som också har sett hundar få lyckliga hem tack vare djurhemmets idoga arbete.

– Vi tog hand om tre hundar, en vuxen och två valpar, i början av vår verksamhet. Polisen kom in med dem. Vår dåvarande verksamhetsansvarige tog hand om den vuxna hunden som senare fick ett perma-nent hem medan valparna fick bo i jourhem ett bra tag. En dag ringde telefonen och det var ett par som ville komma och titta på valparna. När de undrade var de kunde landa undrade jourhemmet vad de menade. Det kom fram att de skulle komma med helikopter så de fick landa på en äng intill gården, skrattar Ann och fortsätter:

– De kom och landade utanför gården och bestämde sig för att de ville ha val-parna.

En tid senare fick djurhemmet en häls-

ning och en bild på två välmående hundar sittandes på en enorm gräsmatta på Kana-rieöarna.

– Det är sådana historier som får mig och alla andra att orka jobba vidare med detta, menar Ann Sigvardsson.✖

OM DJURSKYDDET EKSJÖ ”SPINNHUSET”

Grundades: 2004 under Djurskyddets regi, men föreningen startades redan 1889.
Antal medlemmar: Cirka 100 och cirka 20 aktiva volontärer.

Antal omplacerade katter: År 2017 omplacerades sammanlagt 52 katter och sex katter hjälptes att komma till sitt rätta hem. Även hundar och kaniner har tagits emot. På djurhemmet finns plats för 20 vuxna katter.

Det rådde ingen tvekan om att Kängan, 7 år, kände igen sin matte och husse när de efter att åkt drygt 30 mil för att hämta hem sin guldklimp. Här är första bilden direkt efter att han återförenats med sin familj!

KÄNGAN HITTADES TRETTIO MIL HEMIFRÅN - EFTER NÄSTAN TVÅ ÅR

När katten Kängan försvann en sensommardag 2016 trodde matte Monica Romero och husse Patrik Lidström att de aldrig skulle ses igen. Även om de sparat alla hans saker, kunde de inte ana att de skulle återförenas ett och ett halvt år senare drygt 30 mil hemifrån.

Det var en dag i augusti som Monica Romero och hennes sambo Patrik Lidström i Järfälla märkte att Kängans ögon hade börjat rinna. De beslutade sig för att ta katten till veterinären.

– Vi hade bara haft Kängan i nio månader. Han kom till oss från kattstallet i Vällingby efter att ha varit förvildad i nästan fem år. Vi misstänkte att han hade fått en ögoninflammation, förklarar Monica, som då inte visste att Kängan några timmar senare skulle försvinna ur deras liv.

– När vi kom fram med bilen till veterinären gick grinden till buren upp och Kängan sprang ut. Vi trodde aldrig vi skulle få se honom igen. Det var fruktansvärt!

Sena kvällar och nätter tillbringade Monica och Patrik med att leta efter sin älskade Kängan, men utan resultat.

– Vi var jättetrötta och ledsna. Vi jobbade på dagarna och letade på kvällarna. Vi anmälde det till polisen och satte ut fälla, men Kängan förblev borta. Vi har haft så mycket sorg. Kängan var inte bara en katt för oss utan en familjemedlem.

Men plötsligt ett och ett halvt år senare kom ett telefonsamtal från Djurskyddet i Eksjö. Ett samtal som skulle förändra allt.

– De sa att det hade kommit in en kvinna med en katt efter att kattens husse avlidit. När de kontrollerat chipet visade det sig att katten tillhörde oss: Det var Kängan! säger Monica Romero, som först trodde att någon skämtade med henne.

I januari i år åkte Monica och Patrik de dryga trettio milen till Eksjö för att hämta hem sin älskade Kängan. Mötet på djurhemmet Spinnhuset blev känslösamt.

– Nu går jag bara och ler hela dagarna,

det finns inget som kan göra mig ledsen mer, säger Monica, som gladdes åt att se hur Kängan efter den händelserika hemresedan blev allt mer trygg i sitt gamla hem.

– Vi har sparat alla hans saker. Vi har inte tagit bort någonting under tiden han varit borta. När vi kom hem gick han först och gömde sig, men kom fram efter bara några minuter och började utforska lägenheten. Den första natten sov han på ett skåp, men redan andra natten sov han i sängen hos oss.

Har ni någon aning om hur han hamnat i Eksjö?

– Nej. Det är en gåta. Men vi vet att mannen som tog hand om honom har Stockholmsanknytning på något sätt.

Kommer Kängan att få vara innekatt nu?

– Det får han bestämma själv, säger matte med ett stort leende.✕

VÄLKOMNA TILL ÅRSMÖTET 2018

Det är årsmötestider. Se när och var just din förening ska hålla sitt möte! Är inte din förening med? Sök information om tid och plats direkt hos föreningen, kontaktuppgifter till alla föreningar finns på sidan 41.

Djurskyddet Westra Wermland

När: Tisdagen den 6 mars, klockan 19.00.
Var: Församlingshemmet, Cisterngatan, Arvika.

Djurskyddet Bill & Bull

När: Lördagen den 10 mars, klockan 14.00.
Lokal: Kvarterslokalen på Bläckhornsvägen i Sandarne.

Djurskyddet Kristinehamn

När: Söndagen den 25 mars klockan 15.00
Var: Norrgården.

Djurskyddet Strängnäs

När: Den 14 mars, klockan 18.30.
Var: Kommunhuset Strängnäs.

Djurskyddet Sundsvall

När: Den 24 mars, klockan 13–15.
Var: Kulturmagasinet, Sundsvall.

Djurskyddet Karlstad

När: Söndagen den 11 mars, klockan 15:00.
Var: Järnvägsgatan 4 i Karlstad.

Djurskyddet Snapphanen

När: 25 februari klockan 13.00.
Var: i Kulturhuset Hässleholm (föreningslokalerna, andra våningen). Såväl gamla som nya medlemmar hälsas välkomna.

Djurskyddet Kullabygden

När: Lördagen 10 mars klockan 14.00.
Var: Brukshundsklubben stuga i Höganäs.

Djurskyddet Bollnäs Ovanåker

När: Den 15 mars klockan 19.00.
Var: Industrigatan 3, Bollnäs (Häggesta).

Djurskyddet Kronoberg

När: Onsdagen den 14 mars.
Var: Equmenikyrkans lokaler på Bergö-vägen 2 i Växjö.
Stipendiaterna som fått Djurskyddet Kronobergs stipendier 2018 till Tycho Carlssons minne inbjudes också.

Djurskyddet i Sunne

När: Den 14 mars klockan 18.00.
Var: Preliminärt på Sundberg Gård, hör med föreningen direkt.

KATTEN I VÄSKAN HAR FÅTT ETT HEM

Så här hittades den svarta katten som senare kom att kallas Bagheera av Djurskyddet Sveriges kanslipersonal. Ingen på kansliet vet vem som lämnade honom där. Nu har han fått ett förevighem genom Kattvärnet i Haninge.

En vårdag i fjol stod en väska utanför dörren till Djurskyddet Sveriges kansli. I den satt en svart katt. Någon hade dumpat honom där. Kattvärnet i Haninge tog hand om Bagheera och när vi nu snart ett år senare hör av oss till dem för att höra hur det gått för katten berättar föreningens sekreterare Mi Alforsen:

– Bagheera har fått ett eget för-evigt-hem och trivs som bara den. Det är ett ungt par som föll för honom och som haft katt förut, så de hade förstå-ende med att han behöver lugn och ro, även om han kan sätta igång med ”fullt ös – medvetslös”. Men blir han stressad så kan han få svårt med kisseriet och behöver få besöka veterinär för eventuell mediciner. Vi fick så fin kontakt med paret, så vi var absolut inte oroliga för honom! Vi var alla väldigt svaga för honom, dels för att han var en så go kisse, som vågade knyta an till oss, dels naturligtvis också för att vi tyckte hans öde var så fruktansvärt. Vi var verkligen måna om att han skulle få det så bra som överhuvudtaget var möjligt, säger Mi Alforsen, sekreterare hos Kattvärnet i Haninge.✕

Taxen Kanel och Sandra Rönnsvä gillar att så många unga vill arbeta för att stärka djurskyddet!

MÅNGA VILL VARA MED I DJURSKYDDET UNGDOM

Just nu - i januari - finns 1031 medlemmar mellan 6 och 25 år i nystartade Djurskyddet Ungdom. Blev du förvånad över det stora intresset, Sandra Rönnsvä, projektledare för Djurskyddet Ungdom?

– Jag är positivt överraskad över hur många som visade intresse direkt när vi började sprida ordet om att vi startat en ungdomsorganisation. Det visar verkligen att det under en längre tid funnits behov bland unga att skapa ett sammanhang att kunna kanalisera sitt engagemang för djuren i.
Hur har du arbetat för att hitta fram till dessa medlemmar?
– Jag har framförallt blivit kontaktad av unga som sagt att de vill bli medlem-

mar och i vissa fall även starta en egen förening. Tillsammans med medlemmarna har vi sedan besökt skolor där vi haft bokbord och informerat om oss. Vi har sex medlemsföreningar idag i Stockholm, Helsingborg, Skövde, Örebro, Skellefteå och Jönköping och jag har nu i början av januari fått flera intresseanmälningar om att starta föreningar på andra orter.
När du varit ute i skolor och värvat medlemmar, har det dykt upp spontana frågor som ungdomarna brinner för?
– Det är många som kommit fram till oss när vi besökt skolor och ställt frågor, framförallt om hur de kan hjälpa till. Det som varit extra kul är att många frågar om vi jobbar

för alla djur eller bara för hundar och katter. Många vill jobba för att stärka djurskyddet för alla djur, vilket är jättebra och jätteviktigt. Djurskyddet Ungdom jobbar för alla djur
Vad blir nästa steg?
– Våra föreningar ska aktivt börja arbeta för att stärka djurskyddet. Vi kommer också att skapa möjligheter för våra medlemmar att utbyta erfarenheter och diskutera hur de vill att ungdomsorganisationen ska se ut och vad vi ska satsa på. Sedan vill vi såklart engagera ännu fler och starta fler föreningar!
Max Stadler, 17 år, bor i Helsingborg och utsågs alldeles nyligen till Djurskyddet Ungdoms förbundsordförande. ✖

HUNDEN SLUTADE HALTA I VÄNTRUMMET

Jag har en fråga om en sak som hände i somras. Vi var med vår hund på hundfältet i Malmö. Han sprang runt och lekte med andra hundar, hoppade på agilityhinder och simmade i vattnet. På kvällen åkte vi till en bekant och när han sprang på deras gräsmatta haltade han plötsligt till, satte sig och lyfte upp höger framben. Vi kollade så att han inte blivit getingstucken eller snubblat i en grop, men såg inget. När han fortsatte hoppa runt på tre ben och gnydde blev vi oroliga och åkte till djursjukhuset. I bilen satt han med benet rakt upp i luften och vi fick bära in honom i väntrummet. Väl där la han sig under stolen. Det var lång väntetid i till veterinären och när två timmar gått kröp han fram under stolen och gick helt felfritt. Vi tog en tur runt i väntrummet och han hade helt slutat halta. Personen i receptionen sa att sådant kan hända ibland och att vi var välkomna tillbaka om han haltade igen. Vi träffade aldrig någon veterinär utan åkte hem. Sedan dess har han varit som vanligt. Men är det vanligt att en hund helt plötsligt bara med vila kan bli ok från att haltat så svårt att han inte satt ner benet alls? Bör vi undersöka honom fall i fall?

"Förbluffad matte"

MINA KATTER KISSAR PÅ KARTONGER!

Jag har tre katter. De har kattlådor på varje våning i mitt hus. Även i källaren. Men! Just i källaren förvarar jag kartonger och alla katterna väljer att kissa på en och samma kartong hellre än i lådan. Jag kastar de smutsiga kartongerna och skrubbar väggar och golv. Ändå fortsätter de! Varför?

"Kartongtrött kattvän"

→ ETOLOGEN

SVAR: Rumsrenhetsproblem kan ha flera orsaker, viktigt är att först utesluta medicinska skäl. Annars handlar det om tömning av urinblåsan, ofta kopplat till någon form av motvilja mot kattlådan, eller markering (en form av kommunikation). Använder katterna lådorna för övrigt? Om inte kan byte av strö, placering av lådan eller fler kattlådor lösa problemet. Katter föredrar doftfritt och klumpbildande strö och det är viktigt att mocka lådorna ofta. Markering kopplar ofta till stress och oro, antingen från faktorer i hemmet/gruppen eller utifrån. Central markering tyder på faktorer i hemmiljön och perifer (nära dörrar, fönster m.m.) på utifrån. Vid oro i hemmiljön kan alternativa sätt att markera (till exempel klösbrädor) samt fler resurser som möjliggör skapandet av "mini-territorier" minska problemen. Bestraffa aldrig katten. ✖

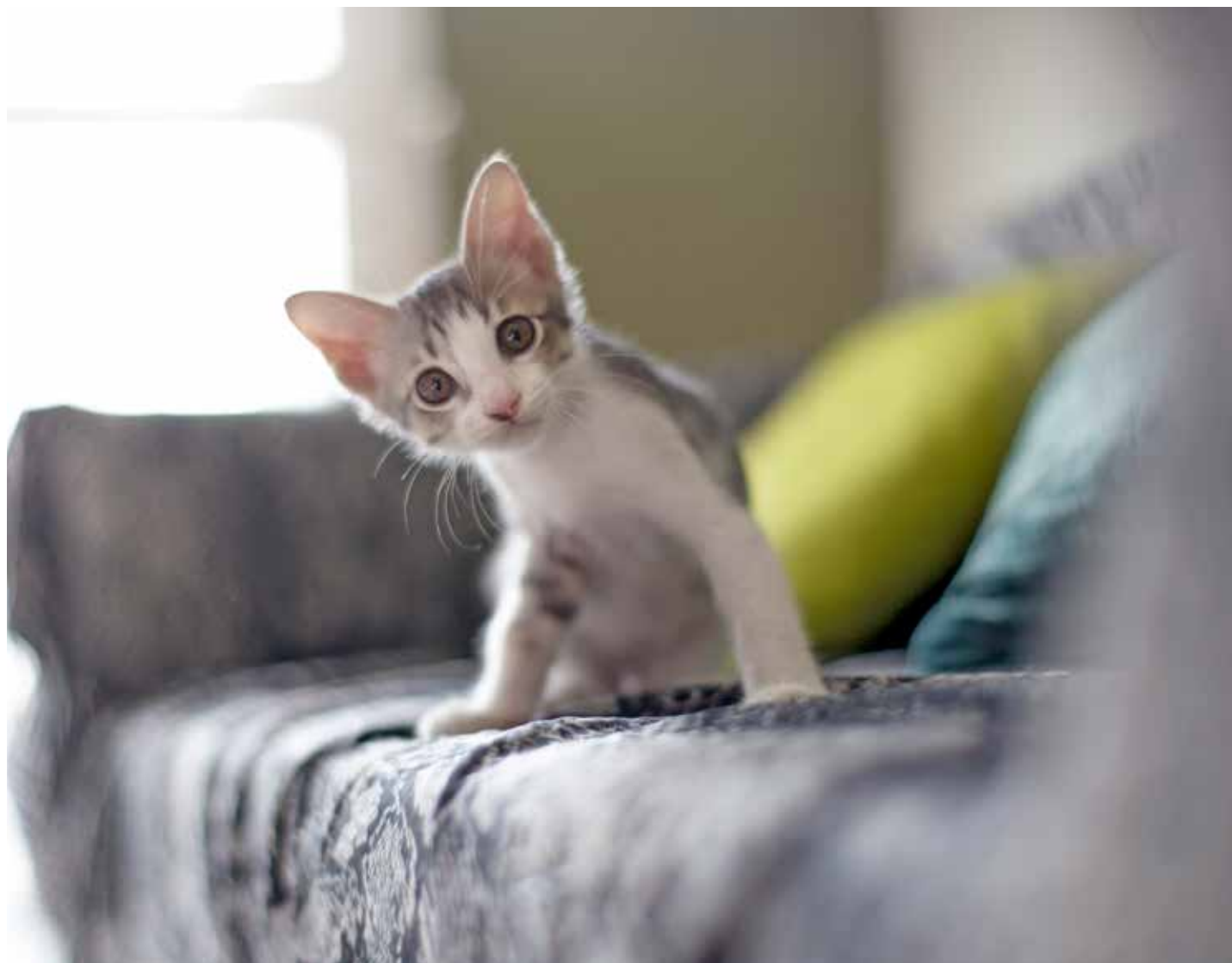
Elin Hirsch
Doktor i etologi
Psst! Många har frågor om just katter och rumsrenhet. Läs Elin Hirsch fördjupade svar på nästa uppslag.

→ VETERINÄREN

SVAR: Det är mycket vanligt att hundar sträcker sig och blir akut halt. Går det över så fort finns ingen anledning till oro. Skulle dock hälten vara återkommande bör man söka veterinärhjälp. Generellt kan man säga att man med de flesta hältor (om inte hunden har feber eller mycket ont) gör rätt i att avvakta några dagar. En övergående hälta är i stort sett aldrig farlig. ✖

Torkel Falk
Veterinär och ordförande i Djurskyddet Helsingborg

Bestraffa aldrig en katt som kissat inomhus

I "Fråga Experten" på förra sidan berättar en oroad kattvän om hur hennes katter istället för att använda lådan kissar på kartonger som förvaras i källaren. Det spelar ingen roll hur mycket hon rengör och kastar kartongerna, så snart nya ställs ner börjar katterna kissa på dem. Just katters rumsrenhet väcker ofta frågor och eftersom orsakerna till att katter kissar inomhus varierar så ger Tidningen Djurskyddets kattexpert Elin Hirsch, doktor i etologi, här ett fördjupat svar om vad som kan ligga bakom och hur du kan hjälpa din katt.

Orsakerna bakom rumsrenhetsproblem hos katt (oftast urinerings) kan koppla till flera faktorer både hos individen och i dess miljö.

När det kommer till miljön kan det handla om den sociala (till exempel gruppen) eller den fysiska (såsom de resurser katten har tillgång till). Ibland är det en kombination av dessa faktorer.

Det första steget i en utredning, för att ta reda på den bakomliggande orsaken, är att utesluta medicinska faktorer såsom urinvägsinfektion. I dessa fall upplever katten ofta smärta eller obehag vid urinerings vilket innebär att den associerar en plats, till exempel kattlådan, med smärtan och därför väljer nya platser.

Om katten är frisk kopplar orsakerna till beteende och då handlar det om tömning av urinblåsan eller kommunikation i form av markering (sprayning). Tänk på att aldrig bestraffa en katt för rumsrenhetsproblem då detta är ett tecken på att något inte står rätt till.

Handlar det om tömning av urinblåsan används troligen kattlådan inte alls till detta, mängden urin är då relativt stor och beteendet utförs oftast på horisontella ytor. Katten sitter hukad och krasar kanske runt platsen som i en kattlåda. I dessa fall kopplar orsaken till någon form av aversion (motvilja) till att använda kattlådan. Det kan handla om själva kattlådan eller placeringen av den. Faktorer hos kattlådan som kan orsaka problem är storleken, alltså att den är för liten, att den har/inte har lock eller substratet i kattlådan, som kan vara för liten mängd kattströ eller av fel sort. Studier har visat att katter föredrar större kattlådor (86×39×14 cm).

På grund av tidigare erfarenheter uppvisar vissa katter preferens för lådor med eller utan lock, men för de flesta verkar detta inte spela någon större roll. Majoriteten av katter föredrar doffritt och klumpbildande strö i vilket urin och avföring kan täckas. Katter föredrar även oanvända kattlådor och undviker kattlådor med visuella tecken på tidigare användning (närvaro av urinklumpar eller avföring). Därför är en viktig del i att minska risken för rumsrenhetsproblem att hålla kattlådorna rena.

I en experimentell studie kunde forskare se att inom en stabil social grupp, utan kattbråk, verkar enbart doft av tidigare användning inte påverka om en katt väljer att använda en kattlåda eller inte. Katterna gjorde inte heller skillnad på om tidigare användare var de själva eller en annan katt tillhörande den sociala gruppen. I fall där orsaken är kopplad till kattlådans storlek eller kattströet kan katten observeras krasa utanför, alternativt på sidorna av kattlådan, eller balansera på kanten vid användning. Vid dessa tillfällen kan det vara bra att testa ett annat kattströ genom att erbjuda det nya samt det gamla i olika lådor placerade bredvid varandra. Är platsen problemet så kan det istället hjälpa att ställa kattlådan på de platser katten väljer att tömma blåsan. En kattlåda ska placeras på en lugn och avskild plats. Ställ inte kattlådan i en korridor eller under en trappa utan en plats där katten har uppsikt över sin omgivning. Detta för att katten inte ska bli störd, överraskad eller trängd av annan katt eller medlem i hushållet vid användning.

Handlar det om markering står katten med raka bakben och sprayar en mindre mängd, ofta mot vertikala ytor. Orsakerna bakom markeringen kan komma utifrån (yttre faktorer) eller från hemmet och den sociala gruppen (inre faktorer). Sker markeringen nära dörrar/fönster eller andra platser där "okända" dofter kan finnas, till exempel från grannkatter, är orsaken troligen yttre faktorer. I dessa fall är det bra att begränsa upplevelsen av "hotet" genom att stänga av syn- samt doftintryck. Detta går bland annat att göra genom att begränsa möjligheten att se ut från dessa platser eller begränsa grannkattens möjlighet att komma nära huset.

Är platsen central handlar det snarare om inre faktorer, exempelvis spänningar eller oro i gruppen. Då behöver miljön samt den sociala strukturen ses över. Kanske finns det spänningar i kattgruppen som inte observerats, till exempel dolda hot i form av resurssvaktande? Iakttä dina katter på avstånd och se om du märker sådana tendenser. Dolda hot kan innebära att en katt fysiskt blockerar ett område genom att placera sig i vägen eller stirra länge och intensivt på en annan katt. Här är det viktigt att se till att alla katter har tillgång till eget utrymme där alla viktiga resurser såsom kattlåda, utsiktsplats, gömslen, sov- och matplats finns. Katter som inte upplever att de tillhör samma sociala grupp ogillar att dela på resurser. Ibland hjälper det därför att skaffa fler resurser som katterna har tillgång till på ett sätt som ändå gör det möjligt för dem att undvika varandra.

I detta fall, då alla katter kissar på en och samma kartong, och rengöring av väggar (vertikal plats) krävs, handlar det troligen om markering. Då markeringen utförs på en central plats i huset är orsaken troligen inre faktorer. Om kartongerna slängs när de är smutsiga handlar det sannolikt inte om kartongen i sig, utan snarare om innehållet eller platsen, alternativt medlet som används vid rengöringen. Innehåller alltid kartongen samma sak, och är det något speciellt? Orsakas urinerings av innehållet så kan försök att dölja doften genom att förpacka det väl lösa problemet. Om det handlar om platsen, alltid samma plats oavsett innehåll i kartongen, så erbjud en annan form av markering, till exempel ett klösträd på samma plats eller skaffa ytterligare en kattlåda och placera på platsen. Ibland går det att bryta beteendet genom att placera mat på platsen där katten markerar. Handlar det om rengöringsmedlet så kanske den aktiva ingrediensen är attraktivt för katter. Klorbaserade medel verkar attrahera katter medan de undviker citrus och ättika. Testa att byta rengöringsmedlet och se till att rengöra noggrant samt torka torrt. ✖

Elin Hirsch är doktor i etologi. Hon svarar kontinuerligt på läsarnas kattfrågor i Tidningen Djurskyddet och lever tillsammans med man och son samt katten Luzen och hunden Sigge i Skåne. Har du en fråga om din katts beteende? Mejla direkt till redaktionen@djurskyddet.se så sänder vi frågan vidare till Elin Hirsch.

”SÄLLSKAPSDJUREN BEHÖVER EN NY MYNDIGHET”

Fler katter, hundar och andra sällskapsdjur far illa sedan länsstyrelserna tog över kontrollerna från kommunerna, säger den tidigare djurskyddsinspektören Anna Sörlin.

– Det har blivit katastrofalt illa. Sällskapsdjuren behöver en ny myndighet som tillgodoser deras rättigheter. Jordbruksverket bryr sig bara om de livsmedelsproducerande djuren.

”Länsstyrelsen har tagit emot en anmälan avseende din djurhållning. Länsstyrelsen kommer inte att kontrollera om innehållet i anmälan överensstämmer med din djurhållning. Ditt ärende avslutas i samband med detta brev. Du behöver inte kontakta länsstyrelsen...”

Det är något av innehållet i det brev som tillsammans med ett informationsbrev skickas till ett stort antal djurägare i Dalarna efter att de blivit anmälda av exempelvis allmänheten som misstänker att deras djur far illa. Brev med liknande innehåll används av de flesta länsstyrelser i landet.

– De som anmält blir upprörda när ingenting händer. Tänk om bilprovningen skulle skicka likande brev: ”Nu är det dags för besiktning, men har din bil inga fel behöver du inte komma till oss”. Det skulle vara otänkbart, men när det gäller djuren går det tydligen att göra hur som helst, det är inte rättssäkert, säger Anna Sörlin, tidigare djurskyddsinspektör på Länsstyrelsen Dalarna, som anser att djurskyddslagen blivit en låtsaslagstiftning.

Bakgrunden är att Jordbruksverket

anser att många av anmälningarna är obefogade och att normalkontroller ska prioriteras och utgöra minst hälften av kontrollerna, som Tidningen Djurskyddet skrev om i förra numret där vi beskrev det nya arbetssättet med färre fysiska besök vid anmälningsärende vilka istället ska skötas via brev.

– Jordbruksverket har infört nollvision på obefogade kontroller. Det går inte att säga om en anmälan är obefogad förrän man varit ute på kontroll. Av erfarenhet vet jag att vi räddat många liv när vi åkt ut på kontroller efter anmälningar. Nu riskerar djur att dö på grund av uteblivna kontroller, säger Anna Sörlin.

Att djurskyddskontrollerna halverats sedan länsstyrelserna tog över ansvaret från kommunerna 2009 märks tydligt.

– Jordbruksverket säger att kontrollerna förbättrats. Det är inget som djuren märker, säger Anna Sörlin.

De planerade kontrollerna, normalkontrollerna, berör i första hand de livsmedelsproducerande djuren, som också ingår

Anna Sörlin.

i anmälningskontrollerna från allmänheten.

– Det blir inte mycket resurser kvar till katter, hundar och andra sällskapsdjur. Jordbruksverket är för sammankopplat med näringen. Nu hamnar sällskapsdjuren utanför. Det behövs en annan myndighet som tillgodoser deras rättigheter, säger Anna Sörlin.

Länsstyrelsen i Stockholm använder sig av en liknande brevmall.

– Det innebär att vi säkerställer att vi inte använder resurser på att utreda ärenden där djurägaren är villig att rätta sig själv eller där det inte finns några brister i djurhållningen, säger Elin Agnvall, samordnare för djurskydd.

Hur vet ni att det inte finns några brister eller att djurägaren är villig att rätta till brister när ni inte kräver återkoppling?

– Om det kommer in fler anmälningar på att djurskyddsproblem kvarstår trots att vi skickat informationsbrevet utreder vi ärendet. Vi är i detta fall beroende av att det kommer in nya anmälningar, säger Elin Agnvall.

Flera varnar för att djur riskerar att fara illa när anmälningar följs upp via brev – inte besök.

Katarina Andersson, samordnare för djurskydd på Jordbruksverket, anser att systemet med brevmallar utan krav på återkoppling är rättssäkert.

– Ja, vi bedömer att rutinerna är rättssäkra. Syftet är att skapa en enhetlig hantering och bedömning av anmälningsärenden över hela landet för att öka både rättssäkerhet och effektivitet. Länsstyrelsen gör en bedömning av allvarligheten i anmälan och avgör om en kontroll på plats behövs eller om andra åtgärder kan göras i stället. Det gäller för inspektören att göra en så pricksäker bedömning som möjligt.

Prioriterar Jordbruksverket de livsmedelsproducerande djuren?

– Grunduppdraget som länsstyrelserna har är att göra planerade, riskbaserade kontroller bland det som räknas som kontrollobjekt, till exempel lantbruk, verksamheter med djur, slakterier, djurparker, ridskolor. Dessutom ska de, efter en prioritering, göra anmälningskontroller, bland annat hos privatpersoner som håller sällskapsdjur. Landets länsstyrelser har under ett antal år gjort fler kontroller av anmälningsärenden, huvudsakligen sällskapsdjur,

än planerade, riskbaserade kontroller. Först under 2016 nådde vi målet på nationell nivå om att minst lika mycket resurser ska läggas på den planerade kontrollen.

Helena Striwing, jurist med djurrättsfrågor som specialitet, ser att det finns risker med systemet.

– Det kan finnas djurskyddsproblem som förblir oåtgärdade då djurhållaren också blir underrättad om att ingen kontroll kommer att göras. En annan faktor är att vissa anmälare lever i föreställningen att våra djurskyddskrav är högre ställda än de miniminivåer det i realiteten handlar om. Det är ju egentligen inte så konstigt, då det framhålls i så många sammanhang att svenskt djurskydd är världsledande. Sådana anmälare har blivit vilseledda om var ribban lagts, säger hon.

Jens Holm (V), riksdagsledamot i miljö- och jordbruksutskottet, ser också risker med brevmallar utan återkoppling.

– Det är inte acceptabelt om det resulterar i att befogade kontroller av våra sällskapsdjur, efter anmälan, uteblir, säger han.

Får sällskapsdjuren sina rättigheter tillgodosedda?

– Nej. Det behövs förändringar i djurskyddslagstiftningen och ökade resurser för länsstyrelsernas djurskyddskontroller.

Djurskyddet Sverige är kritiskt till hur Jordbruksverket hanterar sitt ansvar.

– Det är risk att djur far illa när det inte görs en ordentlig kontroll. Djurskyddsinspektörerna behöver se djuren och deras miljö för att avgöra om djurskyddslagen uppfylls. Vi tycker också det är fel att prioritera livsmedelsproducerande djur. Prioriteringen borde göras utifrån vilket lidande djuret kan misstänkas vara utsatt för. Vi är mycket kritiska till hur Jordbruksverket generellt hanterar sitt ansvar för djurskyddsfrågor och ser att om det inte förändras bör en ny djurskyddsmyndighet inrättas, säger Åsa Hagelstedt, generalsekreterare. ✖

Fotnot: Länsstyrelsen Dalarna svarar att de flesta anmälningarna inte gäller pågående lidande eller allvarliga avvikelser från djurskyddsbestämmelser. Anmälningskontroller utförs enligt en nationell prioriteringsordning. Om det inte är akut kan handläggning dröja, men åtgärder vidtas omedelbart där det finns ett pågående lidande. ✖

ODLA KATTMYNTA

Nu är det tid att förgro din kattmynta! En lättskött snabbväxande växt vars torkade blad ofta läggs i kattleksaker. Så du inomhus nu har du en fin växt i sommar. Torka blad och lägg i en av kattleksakerna. En fröpåse Nepeta Cataria kostar runt 25 kronor, just den här kommer från Suttons.

KATTHEMSÄVENTYR MED OVÄNTAT SLUT

Tidningen Djurskyddets recensent Amanda Thente Hörlin, 8 år, har läst Djurdeckarna Katthemsäventyret av Mari Bister. Så här skriver hon: "Jag har läst boken "Djurdeckarna: Katthemsäventyret". Boken handlar om ett katthem som någon vill förstöra. Ägaren Michelle frågar djurtektiverna Jakob och Joakim om de kan hjälpa till med mysteriet. Boken är spännande för att man kan klura lite på det själv. Den har ett oväntat slut.

Boken är bra för den som gillar katter eller är intresserad av att bli veterinär. Det är bra med korta kapitel för att det blir lättare att läsa boken. Jag rekommenderar den här boken till alla djurälskare. Jag har lärt mig mycket om katter. Bland annat att vissa katter inte tål mjölk. Jag har också lärt mig vad kastrening är. Jag hade velat få reda på lite mer om personerna. Jag ger den här boken 9 av 10."

Amanda, 8 år

FLUSH – HISTORIEN OM EN HUND

Den kom 1933 och är skriven av Virginia Woolf. För några år sedan kom den ut på svenska i översättning av Harriet Alfons på Albert Bonniers förlag. Flera säger att detta är en av Virginia Woolfs mest lustfyllda böcker och historien berättas ur cockerspanieln Flushs perspektiv. Han kommer som rödbrun valp till den tärda miss Barrett och Woolf skriver såhär om deras första möte: "Hon var kvinna, han var hund. Så tätt förenade, så oändligt fjärran, såg de på varandra tills Flush med ett enda språng hoppade upp i soffan och la sig där han skulle ligga för all framtid – på plåden vid miss Barretts fötter". Miss Barrett är poeten Elizabeth Barrett, som levde på 1800-talet.

Låna på bibliotek eller köp!

DRABBANDE DOKUMENTÄR OM AFGHANHUNDEN CERBERUS

Den är bara tio minuter kort, dokumentären om Helena och afghanhunden Cerberus, men oändligt sorglig. Jeanette Bergenstam och Anders Berggren har fångat den sista tiden i Cerberus liv

och mattens vända inför beslutet som alla djurägare med svårt sjuka djur någon gång måste ta och de har gjort det på ett fint och nära sätt. Filmen finns på svtplay.se till januari 2019.

KEDI – DRÖMSK FILM OM GATUKATTERS HÅRDA LIV

För alla er som inte sett denna fina film om gatukatterna i Istanbul, som både gått på biografer och sänts på SVT: Försök att se den. Den finns att se på flera betaltv-tjänster och handlar om sju katter och några av de människor som är snälla mot dem i den myllrande storstaden. Vi följer katterna på marknader, när de via träd tar sig in genom fönster hos människor som de vill vara hos och när de knackar med tasserna på ett restaurangfönster när de är sugna på mat. Kedi är gjord av Ceyda Torun och kom år 2016.

FLER FINA BÖCKER OM DJUR

Finurliga "Fantastiska fakta om djur" har fått sin uppföljare i "Fantastiska fakta om djur från förr". I den första boken fick vi veta varför bävrar håller varandra i händerna när de ligger i vattnet, i den nya läser vi om jätte-trollsländan och andra djur som inte längre finns. Intressanta fakta för både vuxna och barn, skriven och illustrerad av arkitekten Maja Säfström. Just det, bävrarna håller varandras händer så att de inte ska glida ifrån varandra när de sover.

En mer allvarlig bok är "Rättan kan inte följa med" som vänder sig till alla kvinnor och barn som tvingas söka skydd på kvinnojourer. Petra Svanbäck har illustrerat och Åsa Källström Cater skrivit tillsammans med Elisabeth Högberg Eriksson. Fungerar nog bäst som högläsning och diskussionsunderlag.

ATT LEVA VIDARE NÄR HUNDEN DÖTT

"Han rörde vid mitt hjärta med sin lilla tass." Så säger kvinnan som ringer in till programmet Radiopsykologen och den meningen blir också titeln på avsnittet som sändes den 7 december i fjol. Kvinnan har haft tre hundar som hon älskat. Nu är de döda och sorgen stark.

Jag trodde den skulle gå över men den släpper inte greppet, berättar hon för radiopsykologen Allan Linné som i ett fint och lärorikt samtal benar upp i sorgen. Programmet finns att höra på www.sr.se/radiopsykologen.

GÅ PÅ DJURFRI CIRKUS

Får vi be om störstssta möjliga tyssstnad! I dagarna släppte Sveriges äldsta cirkus den glada nyheten att de tar steget och avskaffar alla sina föreställningar med djur. Det är Malmöbaserade Cirkus Brazil Jack som tar steget och cirkusdirektör Trolle Rhodin säger:

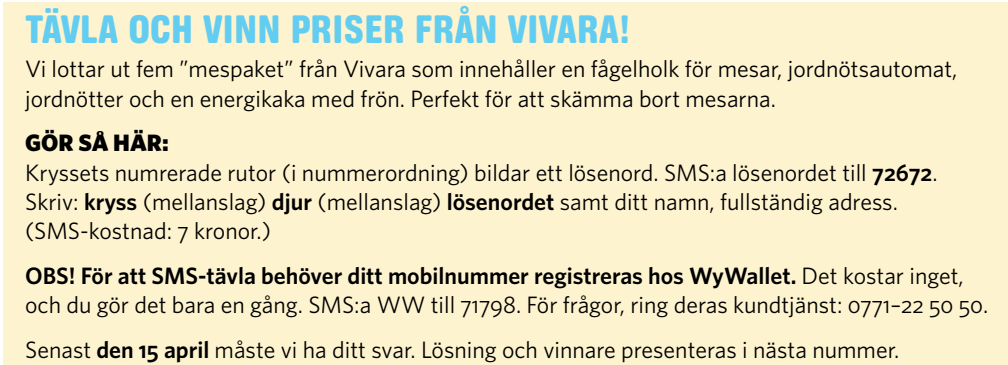
- Cirkus som konstform har många andra delar, det känns rätt att nu anpassa oss till samhällsutvecklingen.

KÖPA HUSDJUR? FÅ FINA RÅD

Djurskyddet Sverige har laddat upp med bra råd till den som vill köpa en kanin, mus, råtta eller annat husdjur! Läs helt gratis på hemsidan www.djurskyddet.se/tips/blivande-djuragare

DJURSKYDDET / NR 1 2018 **37**

Hundar läser människors känslor

Du kan le mot din hund, utan att vara rädd att den ska tro att du står i begrepp att bita den för att du visar tänderna. Hundar kan genom att se en människas ansikte tolka vad personen känner. **Etologiprofessor Per Jensen ger oss här en inblick i en studie som visar hur skickliga hundar är på att avläsa människors känslor.**

Förstår hunden känslouttryck? Frågan kan tyckas onödig - de flesta som har hund är såklart övertygade om att den förstår när man är arg och när man är glad. Flera olika forskningsstudier har också visat att hundar är bra på att känna igen ansiktsuttryck med olika emotionell innebörd hos människor - några av dem har jag tidigare skrivit om här på bloggen. Men en ny studie visar att den här förmågan är betydligt mer avancerad än vad man tidigare trott. Hundar kan nämligen generalisera känslouttryck mellan olika sinnesintryck, eller modaliteter som den tekniska termen lyder.

Att vi människor kan göra det är såklart ingen nyhet, det är bara att tänka på hur man själv fungerar. Om du hör en person tala med en ilsken röst samtidigt som du ser en bild av samma person med antingen ett glatt eller ett argt uttryck förstår du att det arga ansiktet hänger ihop med rösten. Kan hundar göra samma koppling?

Den engelska forskargruppen använde 17 hundar av olika ras, kön och ålder och utförde ett enkelt experiment med dem. Man visade bilder på arga och glada ansikten samtidigt som de fick höra inspelade röster som lät antingen glada och lekfulla eller ilska och förmanande. Det här upprepades med bilder av hundansikten med samma emotionella innehåll som parades med antingen ilska skall eller lekfulla hundlåten. Varje presentation av ansikte och låte pågick i fem sekunder. Med hjälp av en videokamera filmade man hundens ögonrörelser och kunde sedan med stor precision mäta vilken av de två bilderna de tittade mest på under varje testomgång. Varje hund testades tio gånger vid vardera två olika testtillfällen.

Resultaten visade att hundarna ägnade betydligt mer intresse åt det ansikte som visade samma emotionella uttryck som låtet de hörde. Om de hörde en glad och lekfull stämma från en människa tittade de främst på det glada ansiktet. Hundansiktena kopplades på samma sätt ihop med det korresponderande ljudet. Det visar att hundarna kopplade ihop känsloläget i ansiktena med de röster och låten de hörde och är ett starkt vetenskapligt bevis för att hundar verkligen kan läsa av den emotionella innebörden i människors uttryck.

Källa: Albuquerque, N., Guo, K., Wilkinson, A., Savalli, C., Otta, E., Mills, D., 2016. Dogs recognize dog and human emotions. *Biology Letters* 12, 20150883–5. doi:10.1098/rsbl.2015.0883

Per Jensen är professor i etologi och forskare vid Linköpings universitet. Nyligen kom hans senaste bok "Den missförstådda hunden" ut på Natur och Kulturs förlag. Han bor i Östergötland tillsammans med sin fru Mona och deras två dansksvenska gårdshundar Nisse och Majken. På bilden är han dock tillsammans med den finska lapphunden Lukas. Gästkrönikan har tidigare publicerats på bloggen <http://www.perjensen.se/etologi/fran-forskningsfronten/> där Per Jensen regelbundet skriver om nyheter från forskningsvärlden. Foto: Mona Jensen.

DET KOM IN EN LÄSARBILD

Så här nöjd blev Judit Kamel när hon läste förra numrets Gästskribent Anna-Carin Karlssons krönika som handlade just om Judit själv! Vem vill du se som gäst i tidningen? Tipsa gärna!

Beställ vår nya ryggsäck!

Visa att du stödjer vårt arbete med en Djurskyddet-ryggsäck på ryggen. Nu har vi fyllt på lagret med nya fina ryggsäckar.

Ryggsäcken är mörkgrå och grön med ett praktiskt fack för snabb åtkomst till vattenflaska och ett stort huvudfack. Ett andra fack innehåller pennhållare och öppna fack för små föremål. PVC-fri. Storlek: 29 x 45 x 14 cm

Medlemspris: 180 kr
Portokostnad tillkommer.

Beställ ryggsäcken på hemsidan: www.djurskyddet.se/profilprodukter

Handla via sponsorhuset.se och stöd Djurskyddet

När du handlar via Sponsorhuset går en del av ditt köp till Djurskyddet Sverige, utan att det kostar något extra för dig som handlar. Sponsorhuset har samlat över 500 kända nätbutiker, till exempel Arken Zoo, Bokus, CDON, Ellos och Zalando. Du som handlar får också rabatt vid varje köp. Pengarna som du samlar ihop i form av rabatter kan du välja att dela mellan dig själv och oss - eller om du vill bidra lite extra - ge hela rabatten till oss. Läs mer om hur det fungerar på www.sponsorhuset.se/djurskyddetsverige

Djurskyddet Sverige är godkända som 90-kontoinnehavare av Svensk Insamlingskontroll. Ett så kallat 90-konto är ett insamlingskonto som har utfärdats av Svensk Insamlingskontroll som sedan kontrollerar hela organisationens verksamhet och ekonomi för att du som givare ska känna trygghet att din gåva används rätt. Vårt 90-konto: 90 01 06-6

Klipp av talongen här, lägg i kuvert och skicka kostnadsfritt till vår svarspostadress.

Fyll i talongen och posta den till Djurskyddet Sverige!

Ja, jag är intresserad av att stödja Djurskyddet Sveriges arbete. Skicka mig information om:

- ☐ Bli medlem (till dig som inte redan är det)
- ☐ Bli Djurvän (100 kr/mån)
- ☐ Ge en gåva
- ☐ Minnesgåva
- ☐ Högtidsgåva
- ☐ Testamentering

☐ Jag är redan medlem men har ny adress.
(Fyll i både din nya och gamla adress, samt medlemsnummer)

☐ Jag är redan medlem men lämnar gärna mitt telefonnummer och/eller e-post så att ni kan nå mig på flera sätt.
(Glöm inte fylla i ditt namn och medlemsnummer)

Det går också bra att mejla info@djurskyddet.se för att meddela din nya adress.

Namn och min nya adress:

För- och efternamn: _____

Adress: _____

Postnummer: _____ Postadress: _____

Telefon: _____

E-post: _____

Personnummer (ÅÅMMDD): _____

Vid adressändring; det här var min gamla adress:

Adress: _____

Postnummer: _____ Postadress: _____

Medlemsnummer: _____

Skicka talongen till: Djurskyddet Sverige, Svarspost, Kundnr 20425761, 120 20 Stockholm

Djurskyddet Sverige där du bor!

Djurskyddet Sverige är ett riksförbund med 47 lokalföreningar över hela landet.

BLEKINGE LÄN

Djurskyddet Karlshamn
Telefon: 0735-08 71 07
djurskyddet@karlshamn.se

Djurskyddet Ronneby
djurskyddet.ronneby@hotmail.com

DALARNAS LÄN

Djurskyddet Dalarna (Rättvik)
Telefon: 0736-73 77 00
dalarna@djurskyddet.se

GÄVLEBORGS LÄN

Djurskyddet Bill & Bull Söderhamn
Telefon: 0764-10 01 01
info@djurskyddetbilllochbull.se

Djurskyddet Bollnäs-Ovanåker
Telefon: 0703-02 80 06
djurskydd_bollnas@hotmail.com

Djurskyddet Skygga Katten Enångers
Telefon: 0709-21 95 00
l.trempenau@telia.com

HALLANDS LÄN

Djurskyddet Norra Halland (Kungsbacka)
Telefon: 0708-77 64 70
info@djurskyddetnorrahalland.se

Djurskyddet Kattfotens Katthem i Halmstad
Telefon: 0701-55 80 08
kattfoten@kattfoten.se

Djurskyddet Varbergs Djurhjälp
varbergsdjurhjalp@djurskyddet.se

Halmstadortens Djurskyddsförening
Telefon: 0346-530 68
tomas.erge@telia.com

JÄMTLANDS LÄN

Djurskyddet Jämtlands Län (Östersund)
Telefon: 0706-39 37 55
annica.moreskoggh@telia.com

JÖNKÖPINGS LÄN

Djurskyddet Eksjö
Telefon: 0702-52 82 88
cats@djurskyddet-eksjo.se

KALMAR LÄN

Djurskyddet Kalmar
Telefon: 0480-41 11 00
kalmar@djurskyddet.se

Djurskyddet Oskarshamn
Telefon: 0491-188 15
oskarshamn@djurskyddet.se

Djurskyddet Västervik
Telefon: 0704-530 518
djurskyddetvastervik@gmail.com

KRONOBERGS LÄN

Djurskyddet Kronoberg (Växjö)
info@djurskyddetkronoberg.se

Djurskyddet Sigfrid (Växjö)
Telefon: 0760-22 05 04
sigfrid@djurskyddet.se

NORRBOTTENS LÄN

Djurskyddet Norrbotten (Luleå)
Telefon: 0730-32 21 82
jenny.lindback@hotmail.com

SKÅNE LÄN

Djurskyddet Helsingborg
Telefon: 0705-47 00 68
helsingborg@djurskyddet.se

Djurskyddet Kullabygden (Höganäs)
Telefon: 0702-46 80 42
kullabygden@djurskyddet.se

Djurskyddet Landskrona
Telefon: 0738-04 96 44
djurskyddetlandskrona@hotmail.com

Djurskyddet Snapphanen
Telefon: 0708-11 28 16
info@djurskyddetsnapphanen.se

Djurskyddet Ängelholm-Bjäre
Telefon: 0761-40 49 00
angelholm-bjare@djurskyddet.se

STOCKHOLMS LÄN

Djurskyddet DOSO
Telefon: 08-87 94 17 / 073-679 18 44

Djurvännernas förening i Stockholm
Telefon: 08-755 68 46
ordf@djurvannernastockholm.se

Djurskyddet Kattvärdet Haninge
Telefon: 08-776 16 80
info@kattvarnet.nu

SÖDERMANLANDS LÄN

Djurskyddet Mariefred
Telefon: 0707-77 19 54
susanne.queckfeldt@gmail.com

Djurskyddet Nyköping
Telefon: 0155-21 76 32
katthemmet@finntorpskatthem.se

Djurskyddet Strängnäs
Telefon: 0708-80 54 42
strangnas@djurskyddet.se

VÄRMLANDS LÄN

Djurskyddet Filipstad
Telefon: 0725-49 38 69
filipstad@djurskyddet.se

Djurskyddet Karlstad
Telefon: 054-53 47 06
kontakt@djurskyddetkarlstad.se

Djurskyddet Kristinehamn
Telefon: 0550-151 55
kristinehamn@djurskyddet.se

Djurskyddet Säffle-Ämål
saffle-amal@djurskyddet.se

Djurskyddet Sunne
Telefon: 0725-30 73 77
sunne@djurskyddet.se

Djurskyddet Westra Wermland (Arvika)
Telefon: 0722-33 38 10, 0722-33 38 20
westrawermland@djurskyddet.se

VÄSTERBOTTENS LÄN

Djurskyddet Skellefteå
Telefon: 0702-70 03 92
djurskyddetskelleftea@gmail.com

Djurskyddet Västerbotten (Umeå)
Telefon: 090-14 21 11
info@djurskyddetvasterbotten.se

Djurskyddet Åsele Katthem Kurriyan
Telefon: 0941-109 87 / 070-218 09 41
aselekurriyan@hotmail.com

VÄSTERNORRLANDS LÄN

Djurskyddet Härnösand
Telefon: 0611-128 17
m_elmroth@hotmail.com

Djurskyddet Katthjälpen Sundsvall
Telefon: 0707-32 02 40
info@katthjalpen.com

Djurskyddet Sundsvall
Telefon: 060-56 78 50
djurskydds@hotmail.com

Djurskyddet Ådalen (Sollefteå)
Telefon: 0620-242 67 / 073-063 23 45
djurskyddetadalen@hotmail.com

Djurskyddet Örnsköldsvik
Telefon: 0709-45 02 77
oviks_djurskydd@hotmail.com

VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Djurskyddet Bohuslän
Telefon: 0761-17 77 81
info@djurskyddetbohustan.se

Djurskyddet Skaraborg (Töreboda)
Telefon: 0739-24 26 72
skaraborg@djurskyddet.se

ÖSTERGÖTLANDS LÄN

Djurskyddet Fiahemmet i Norrköping
Telefon: 011-31 14 99
fiahemmet@hotmail.com

Djurskyddet Mjölby
Telefon: 0142-36 11 02
djurskyddetmjolby@gmail.com

Intresserad av att starta en förening där du bor?

Läs mer på Djurskyddets hemsida:
www.djurskyddet.se/engagera-dig/starta-ny-forening

Eller kontakta Djurskyddets kansli:
info@djurskyddet.se
08-673 35 11

Gunnela Ståhle
förbundsstyrelseledamot i Djurskyddet
Sverige och ordförande i Vi Konsumenter.

SISTA ORDET

Äntligen kom förslag till ny djurskyddslag

Ett förslag till ny djurskyddslag ligger hos lagrådet för juridisk bedömning. Det finns en hel del att glädjas åt, men mycket kvarstår. Äntligen införs ett skydd för katter utan ägare. Det blir förbudet att lämna djur. Djurskyddet Sverige har drivit frågan i många år. Men krav på märkning och registrering måste också komma. Det kommer ett förbud mot sjölejon och elefanter på cirkus i förordningen. Regeringen lyfter också fram behovet av kunskap för att hålla djur och därmed ett kompetenskrav. Befriande är att man föreslår att hemtjänstpersonal kan anmäla vård av djur till länsstyrelse eller polis.

Men mycket kvarstår. Minkarna ska utredas en gång till. Den utredningen bör göras av SLU:s vetenskapliga råd i stället för av Jordbruksverket. Det är i regeringens förordning och Jordbruksverkets föreskrifter, som vi kommer att se de verkliga effekterna.

Att rätten till naturligt beteende definieras som i djurskyddsutredningen och som användes i LRF:s etikprogram 2002 är lovande. Formuleringen att kor även i fortsättningen ska ha rätt till bete, alla djur ska kunna gå lösa, grisar ska ha rätt till halm eller motsvarande och så vidare måste få genomslag i djurskyddsförordningen. Lantbruksnäringen, LRF, anser att lagstiftningen ska gå hand i hand med konkurrenskraft, lönsamhet och ökad produktion. Man talar om målstyrning, förenkling och flexibilitet. Det innebär att vi har ett viktigt jobb framför oss. Det samlade djurskyddet måste först övertyga Alliansen i riksdagen att ett bra djurskydd är en viktig fråga för svenska medborgare. Sedan måste vi se till att ny djurskyddslagstiftning verkligen lever upp till lagens paragraf 1: ”Denna lag syftar till att säkerställa ett gott djurskydd och främja en god djurvälstånd och respekt för djur.”

Det här är Djurskyddet Sverige

■ **Djurskyddet Sverige** är med sina cirka 10 000 medlemmar och 47 anslutna lokalföreningar en av Sveriges största djurskyddsorganisationer. Vi har arbetat i 120 år för att hjälpa djuren.

■ **Vår vision** är ett samhälle där människor visar respekt och medkänsla för alla djur. Alla djur ska ha rätt att utföra sina naturliga beteenden och skyddas från lidande. När djur avlivas eller slaktas ska det ske på ett smärtfritt sätt.

■ **Vi opinionsbildar** och påverkar politiker för att förbättra djurskyddslagstiftningen. Vi finns representerade i olika arbetsgrupper och kommittéer, samt är remissinstans åt departement och myndigheter.

■ **Våra lokala föreningar** arbetar bland annat med att ta hand om djur som har blivit hemlösa och vanvårdade.

■ **Internationellt arbetar vi** genom Nordiska Djurskyddsrådet och Eurogroup for Animals.

■ **Vårt arbete finansieras** av medlemsavgifter, arv och gåvor. Organisationen har 90-konto, verksamheten kontrolleras därmed av Svensk Insamlingskontroll.

PLUSGIRO: 90 01 06-6

BANKGIRO: 900-1066

GENERALSEKRETERARE

Åsa Hagelstedt

ORGANISATIONSEKRETERARE

Majk Michaelsdotter

SAKKUNNIG

Emma Brunberg

INFORMATÖR & INSAMLING

Sara Frick

EKONOMI

Irmeli Tarma

REDE

Helena Risinger & Jeanette Polsäter

DJURSKYDDET UNGDOM

Sandra Rönnsvärd

UTSKICK & ADMINISTRATION

Martine Everett

RECEPTION

Jeanette Polsäter

PRAKTIKANT

Emma Broberg

FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Linda Maria Vonstad

STYRELSELEDAMÖTER

Catarina Niklasson Schöön,
Kerstin Linde, Gunnela Ståhle, Hannah Kendrup,
Linnea Stålhandske, Owe Sandström, Sofia Arkelsten,
Stina Näsström

NÄSTA NUMMER UTE DEN 25 MAJ

TEMA

VALET: Vi granskar djurskyddspolitik

LÄS FLER NYHETER PÅ TIDNINGEN.DJURSKYDDET.SE

Bli medlem i Djurskyddet Ungdom!

Känner du någon som är under 30 år och tycker om djur?

Att bli medlem i Djurskyddet Ungdom är helt gratis! Som medlem stöttar du unga som vill jobba för att stärka djurskyddet i Sverige. Du kan också starta en egen förening.

Du blir medlem genom att registrera dig på www.djurskyddet.se/ungdom. Frågor? Maila ungdom@djurskyddet.se.

Gillar du att plocka **FETA FÄSTINGAR** -då kan du sluta läsa här!

För de flesta svenskar är fästingar ett gissel. Inte minst för alla som rastar sina djur i naturen. Väl hemma från promenaden är det vanligt att hunden har flertalet blodtörstiga fästingar som kryper i pälsen på jakt efter ett lämpligt ställe att suga blod.

Bekämpningsmedel

Sedan länge har det funnits kemiska preparat, både med och utan recept, som skyddar mot fästingplågan. Många känner dock tveksamhet för att använda dessa medel eftersom de bygger på gifter eller kemikalier som visserligen dödar fästingen men samtidigt kan orsaka oönskade reaktioner på både djuret och dess omgivning.

Upptäckt i USA

Att minska fästingplågan utan gifter och kemikalier. Det låter nästan för bra för att vara sant, men tack vare en upptäckt i USA är det numera möjligt.

Ett effektivt och giftfritt alternativ

Nu finns ett naturligt och giftfritt alternativ som är mycket effektivt mot fästingar. Produkten finns i både pulver- och tablettform och är Sveriges mest sålda giftfria medel mot fästingar med över 50 miljoner sålda doseringar.

Testad i effektstudie

I en effektstudie bland 9 oberoende kennlar i Sverige påvisades produktens repellerande effekt på fästingar. (se www.fixodida.se/studier)

Garanterat resultat

Produkterna används idag av 10-tusentals hund och kattägare i Sverige och är så effektivt att kunder erbjuds hela köpeskillingen i retur om man inte är nöjd.

– Vi har nog marknadens mest generösa garanti och kunderna kan testa produkten i 90 dagar. Vi har eliminerat hela risken för den som är osäker och man får alla pengar tillbaka om man inte är nöjd, informerar Magnus Dage hos distributören AxiA.

Nöjda kunder

Svenska hund och kattägare älskar sina fyrbenta "familjemedlemmar" och har höga krav på vad man ger dem. Att produkten är effektiv trots att den är giftfri och helt utan kemikalier är något man verkligen uppskattar. Produkten bidrar dessutom till bättre andedräkt och päls vilket är ett extra plus, konstaterar Manus Dage.

Vad säger experterna?

Tester som genomförts bland facktidningar och hundexperter visar att detta giftfria alternativ är mycket effektivt mot alla typer av fästingar.

– Vi har använt Fixodida i flera år och det fungerar lika bra på alla arter. Jag ger det även till min egen hund säger Jonas Wahlström, känd djurexpert från TV och chef för Skansen-Akvariet.

Fixodida finns i olika storlekar
– som pulver eller smaksatta tabletter.

FÖR MER INFO SAMT ALLA ÅTERFÖRSÄLJARE, SE WWW.FIXODIDA.SE ELLER RING 08-410 24 410

ZOO
FACKHANDELN

GRANGÅRDEN
ESTABL 1880

APOTEK

ARKEN ZOO
VI ÄLSKAR DJUR

 apotea-se